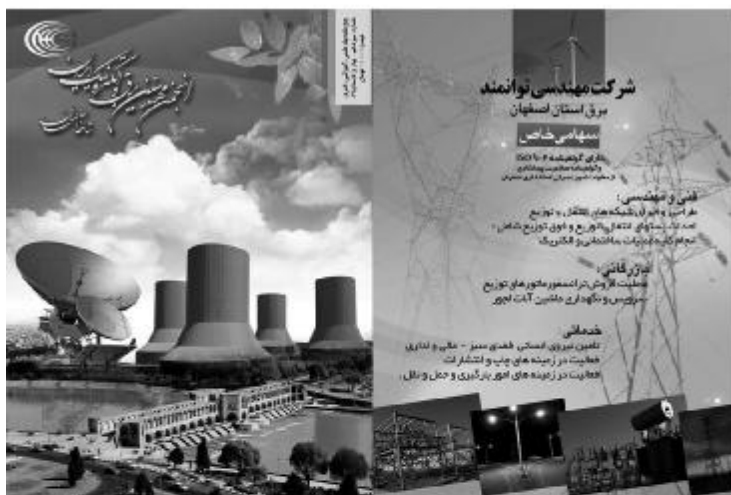

روزنامه علمی، آموزشی و پژوهشی شماره ۸۹

فصلنامه علمی، آموزشی، خبری
شماره سیزدهم - بهار ۸۹
قیمت: ۱۵۰۰ تومان

انجمن مهندسين برق و الكترونیک ايران - شاخه اصفهان فصلنامه بهار علمی - آموزشی - خبری

صاحب امتیاز:

انجمن مهندسين برق و الكترونیک ايران - شاخه اصفهان

مدیر مسئول:

دکتر محمد جواد امیدی

سر دبیر:

مهندس معصومه لاجوردی

هیأت تحریریه:

مهندس سید فاضل زمانی - مهندس عبدالخالق مجیری
مهندس مجتبی مرتضوی - مهندس معصومه لاجوردی

طراحی و اجرا:

حامد محزون ۰۹۳۶۲۱۵۷۳۳۶

شمارگان:

۲۰۰۰ نسخه

خوانندگان محترم می توانند با ارائه آثار و مطالب خود در زمینه های علمی، خبری و آموزشی برق و الکترونیک ما را در راستای ارتقاء کمی و کیفی نشریه یاری نمایند.

شرکتها، موسسات، تولید کنندگان و... می توانند با ارائه گزارشی از فعالیتها و خدمات خود به دبیر خانه انجمن یا سازمان آگهی ها، مجموعه خود را به انجمن مهندسين برق و الکترونیک ايران - شاخه اصفهان به بهترین نحو معرفی نمایند.

نشانی دفتر دبیرخانه:

اصفهان - چهارباغ بالا - شرکت برق منطقه ای اصفهان
دبیرخانه انجمن مهندسين برق و الکترونیک اصفهان

تلفن: ۰۳۱۱-۶۲۲۵۰۸۶ و ۰۳۱۱-۶۹۳۳۵۰۴

www.eaeee.ir

دور آيين شما را در مي خوانيم :

صفحه	فهرست
۲	سر مقاله
۳	سخنان حکیمانه
۴-۵	اخبار انجمن
۶-۷	مصاحبه مقاله:
۸-۹-۱۰-۱۱	بکارگیری مدل های کنترل بار و بار زدایی
۱۲-۱۳-۱۴-۱۵	کاربرد LED ها در نور پردازی
۱۷-۱۸-۱۹-۲۰	فروپاشی ولتاژ در شبکه های انتقال قدرت
۲۱-۲۲-۲۳	اخبار علمی
۲۴-۲۵	اوصافی از بهار
۲۶	اطلاعیه
۲۷-۲۸	فرم های عضویت

توجه:

- هیأت تحریریه در اصلاح و تلخیص مقالات آزاد است.
- مقالات ارسالی برگشت داده نخواهد شد.
- مسئولیت مطالب به عهده نویسندگان آن است.
- استفاده از مطالب نشریه با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.
- ذکر منابع و مأخذ موقت الزامی است.
- مطالب، ترجمه و کپی صرف نباشد، تحلیل و بررسی علمی را نیز دربرگیرد.
- در غیر این صورت، لفظ ترجمه، تلخیص و مانند آن قید گردد.

شخصیت حضرت فاطمه (س) از کرانه کوثر

فاطمه! ای گلوازه آفرینش! کجا زبان ما را رسد که وصف تو گوئیم و کجا به اندیشه ما آید که ذکر تو آریم، و کجا توان قلم بود که نقش حسن تو نویسد و کدام آینه است که درخشش نور تو را بتاباند. فاطمه! ای بزرگبانو! ای نام تو، جامع کمالاتت که گویای عصمت آتش سوز توست.

ای آنکه دامت، رسالت سردار توحید را پرورد. ای آنکه مهر رخت، خورشید فروزان مریم و آسیه و خدیجه را فروتر است، چرا که جهان بانوان را تو سروری. ای آنکه شهد شهادت سوزانت را از چشمه صداقت و اخلاص چشیده‌ای. ای آنکه بر گرده گیتی، دو ریحانه مصطفی (ص) را مادری، پس نقش آفرین کربلای ۶۱ تویی، آری تویی. ای آنکه بر در بهشت، نامت نقش بسته است، تو مظهر خشم‌خدایی، تو جلوه‌گاه رضای حق. و تو ای نامت، زینت آرای آستانه بهشت، تو واژه خوشبختی را معنا بخشیدی. تو توحید را خانه‌داری کردی. دستی که چرخ هدایت را می گرداند، همو آسیای کوچک خانه خویش را برای پخت گرده نانی می‌چرخاند. شاهدش دست پینه بسته و تاول‌زده است. همو که در کنار خندق برای پدر، گرده نانی می‌برد، و همو که شمشیر مجاهد مردی چون علی مرتضی (ع) را می‌شوید، و همو که در دفاع از ولایت و فدک که مظهر افشای دوزخیان و دشمنان سامری نسب بود، به خطابه می‌نشیند، آری، همو غنچه دامن خویش را به سینه می‌چسباند تا از گریه باز ایستد و مهر مادر بچشد.

فاطمه! ای گلبنگ ولایت! تا تو می‌خروشیدی و تا بر متافقان بانگ برمی‌آوردی، کسی را یاری سلطه بر ولی خدا نبود. تو «ام‌ابیه»ی پدر و همچون او، رکن همسر بودی، و چه زود این دو استوانه ولی (ع) فرو ریخت. خوانده‌ایم که تو بعد از پدر، تبسم را از میان بردی. تو دیگر نخندیدی، خنده که هیچ، حتی تبسمی نمودی، جز یک تبسم پرمعنا! برای چه بود؟ مگر آنگاه که شبهه تابوت ساخته دست دوست وفادارت «اسما» را دیدی، کدام آرزویت را جامه عمل یافته می‌دید؟ شاید پیکرت را در آن، مصون از دیده بیگانه می‌دید که بر این حسن قضا لبخند می‌زدی. مگر در آن دل شب، چند نفر به مشایعت بدن پاکت می‌آمدند؟ و شاید هم لحظه «لحاق» موعود را در ذهنت نقش بسته می‌دید. تو نظاره‌گر چه عالمی بودی که بر آن لبخند می‌زدی.

نیک می‌دانیم که تو پایان غم هجران پدر را و لقای پروردگارت را در آن می‌دید. فاطمه! ای راز سر به مهر! تو مگر یگانه یادگار اشرف کاینات نبودی؟ چرا کسی نباید از درد تو آگاه باشد؟ گویا تو با این سکوت، با عالمی سخن داری، سخن از ظلم نفاق پیشگان، سخنی در سکوت، سکوت شبهای علی (ع) که پرستاریت می‌کرد، سکوت غسل شب و دفن شب و پنهانی قبر. تو با علی (ع) که سرور سینه‌اش بودی، چه رازی، چه سری، چه عهدی داشتی که باگونه‌های تر، مقابل قبر مصطفی (ص) از قلت شکیبایی خود، در غم فراق سخن می‌گوید؟ راستی ای جلوه‌گاه صبر و رضا! مگر آن روز که نشان قهرمانی را به بازویت گرفتی، به علی (ع) نگفتی که چه گذشت؟ مگر به او نگفته بودی که استخوان پهلو، ضربه دیده است؟ های! خلیقی که در قیامت، در معبر عبور فاطمه (ع) سر به زیر و چشم بر هم می‌نهد، آیا می‌نگرید که سامری مسلکان، بر بازوی فرزند «و ما رمیت اذ رمیت، ولكن الله رمی» چه فرود می‌آورند؟ آیا می‌شنوید ناله جانسوز فرزند «و ما یبطق عن الهوی، ان هو الا وحی یوحی» را که چه سان میان در و دیوار کمک می‌طلبد؟

فاطمه! ای کوثر حیات! حیات تو، شهادت تو، قبر تو، همه و همه، افشاگر خط سامری صفتان است. ای مقتدای ما! نیک می‌دانیم که حضور تو در محنه محشر، محشر دیگر است. آنگاه که قائمه عرش را به دست می‌گیری و داوری خون گل کربلایت را خواهانی. به خدای کعبه سوگند که حق از آن توست، و بهشت در انتظارت. آنک دلمان به حضور تو خوش است، ما را دریاب.

نصایحی از مولانا:

- ۱ - در بخشش و کمک رساندن به دیگران همچون رودخانه باش
- ۲ - در دلسوزی و محبت کردن همچون خورشید باش
- ۳ - در پنهان کردن خطاهای دیگران همچون شب باش
- ۴ - در خشم و غضب همچون یک انسان مرده باش
- ۵ - در تواضع و فروتنی همچون زمین باش
- ۶ - در تحمل همچون دریا باش

آموخته‌ام:

آموخته‌ام که راه رفتن کنار پدرم در یک شب تابستانی در کودکی، شگفت‌انگیزترین چیز در بزرگسالی است.

آموخته‌ام که زندگی مثل یک دستمال لوله‌ای است، هر چه به انتهایش نزدیکتر می‌شویم، سریعتر حرکت می‌کند.

آموخته‌ام که پول شخصیت نمی‌خرد.

آموخته‌ام که تنها اتفاقات کوچک روزانه است که زندگی را تماشایی می‌کند.

آموخته‌ام که خداوند همه چیز را در یک روز نیافرید. پس چه چیز باعث شد که من بیندیشم می‌توانم همه چیز را در یک روز بدست بیاورم.

آموخته‌ام که چشم پوشی از حقایق، آنها را تغییر نمی‌دهد.

آموخته‌ام که این عشق است که زخمها را شفا می‌دهد نه زمان.

آموخته‌ام که وقتی با کسی روبرو می‌شویم انتظار لبخندی جلدی از سوی ما را دارد.

آموخته‌ام که هیچکس در نظر ما کامل نیست تا زمانی که عاشق بشویم.

آموخته‌ام که زندگی دشوار است، اما من از او سخت‌ترم.

آموخته‌ام که فرصتها هیچگاه از بین نمی‌روند، بلکه شخص دیگری فرصت از دست داده ما را تصاحب خواهد کرد.

آموخته‌ام که لبخند ارزانترین راهی است که می‌شود با آن، نگاه را وسعت داد.

آموخته‌ام که نمی‌توانم احساسم را انتخاب کنم، اما می‌توانم نحوه برخورد با آنرا انتخاب کنم.

آموخته‌ام که همه می‌خواهند روی قله کوه زندگی کنند، اما تمام شادی‌ها و پیشرفتهای وقتی رخ می‌دهد که در حال بالا رفتن از کوه هستند.

آموخته‌ام که بهترین موقعیت برای نصیحت در دو زمان است: وقتی که از شما خواسته می‌شود و زمانی که درس زندگی دادن فرامی‌رسد.

آموخته‌ام که کوتاهترین زمانی که من مجبور به کار هستم، بیشترین کارها و وظایف را باید انجام داد.

۱- برگزاری انتخابات هیئت مدیره دوره هفتم انجمن مهندسين برق و الکترونیک ایران - شاخه اصفهان در روز چهارشنبه ۸۸/۲/۳۰ جهت تعیین اعضاء جدید هیئت مدیره همزمان با برگزاری انتخابات انجمن مرکزی

۲- برگزاری انتخابات داخلی هیئت مدیره جدید و تعیین اعضاء هیئت رئیسه انجمن

۳- تشکیل کمیته های کاری انجمن و تعیین اعضاء آنها، به شرح ذیل:

۱-۳) کمیته آموزش و بازدیدها، اعضاء:

آقایان: مهندس زمانی، مهندس مجیری، نوربخش (رئیس آموزش مخابرات)

خمسه (مخابرات)، سیاوشی (مخابرات)، مرادلو (دانشگاه صنعتی اصفهان)

۲-۳) کمیته انتشارات، اعضاء:

آقای دکتر امیدی (مدیر مسئول)

خانم مهندس لاجوردی (سر دبیر، عضو هیئت تحریریه و رئیس کمیته)

آقایان مهندسین: زمانی، مجیری و مرتضوی (اعضاء هیئت تحریریه)

۳-۳) کمیته ارتباط با اعضاء:

آقای مهندس محمودی (فولاد مبارکه)

۴-۳) کمیته مطالعات کوره های قوس الکتریکی:

۱- آقایان مهندسین: بهادران (رئیس کمیته شرکت صنایع قائم)

۲- قانونی (شرکت فولاد زرند ایرانیان)

۳- سیف اله آگاه (فولاد خوزستان)

۴- محمد حسین خیری (فولاد آلیاژی ایران- یزد)

۵- محمد حسن جولزاده (شرکت پرشیا فلز اسپادانا)

۶- محمدرضا آسبان (گروه ملی صنعتی فولاد اهواز)

۷- محمودی (شرکت فولاد مبارکه)

۸- سعید خلیلی (دبیر کمیته - ذوب آهن اصفهان)

۹- آقایان دکتر: محمد شیخی (شرکت برین انرژی سپاهان)

۱۰- مهدی معلم (دانشگاه صنعتی اصفهان)

۱۱- گنورک قره پتیان (دانشگاه صنعتی امیر کبیر)

۵-۳) کمیته تدوین نظامنامه مهندسی برق:

آقایان مهندسین: صلواتی، اثنی عشر (ذوب آهن اصفهان)، سلطانی (حقوقی مخابرات)، محسنی (برق)، گلشنی (برق)، دکتر

شجاعت

۴- برگزاری سمیناری با عنوان: "چالش ها و موانع خصوصی سازی در صنعت برق" در تاریخ ۸۸/۲/۳۰

همزمان با برگزاری انتخابات هفتمین دوره هیئت مدیره انجمن در محل شرکت توزیع برق استان

اصفهان با ارائه توسط آقای مهندس حجت مدیر عامل محترم شرکت مدیریت شبکه ایران

۵- بازدید از مرکز موبایل و مرکز دیتا مجتمع مخابراتی امام خمینی (ره) اصفهان در روز پنجشنبه مورخ ۸۸/۵/۲۹ با همکاری انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران - شاخه اصفهان و شرکت مخابرات

۶- چاپ فصلنامه های خبری/آموزشی انجمن

۷- برگزاری جلسات هیئت مدیره به طور معمول یک بار در ماه جهت بحث و تصمیم گیری های لازم در مورد مسائل مربوطه

۸- تهیه لیست پیش نویس اساسنامه نظامنامه مهندسی برق و ارتباطات و ارائه به انجمن مرکزی و دیگر شاخه های انجمن

۹- دعوت از اعضاء حقوقی انجمن جهت شرکت در جلسات هیئت مدیره

۱۰- پذیرش دو عضو حقوقی جدید در انجمن، شرکت فولاد تکنیک و شرکت مهندسی توانمند - برق اصفهان

۱۱- برگزاری سومین سمینار آموزشی کوره های قوس الکتریکی در تاریخ ۸۸/۹/۱۱ در محل سالن اجتماعات مدیریت آموزش شرکت فولاد مبارکه اصفهان

۱۲- برگزاری کنفرانسی با عنوان "مبانی، مفاهیم عمومی و چهارچوب فرآیندی نظام مدیریت تکنولوژی و استقرار آن" در روز چهارشنبه مورخ ۸۸/۱۰/۱۶ با همکاری انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران - شاخه اصفهان و انجمن مدیریت تکنولوژی ایران در محل شرکت برق منطقه ای اصفهان

۱۳- برنامه ریزی جهت برگزاری ارتباط گسترده تر بین اعضاء دانشجویی و انجمن برق

۱۴- صدور و تمدید کارت اعضاء حقیقی

۱۵- بروزرسانی سایت انجمن: سایت انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران - شاخه اصفهان به آدرس: www.eaeer.ir در پایان سال ۱۳۸۸ بروزرسانی مجدد گردید و با امکانات کاملتر آماده ارائه خدمات به اعضاء می باشد. جهت دسترسی به اطلاعات سایت داشتن شناسه و رمز کاربری الزامی است.

در این شماره ما بر آن شدیم که با جناب آقای مهندس مجیری، نایب رئیس انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران - شاخه اصفهان و يكي از مديران صنعت برق اصفهان كه پس از سي سال فعاليت صادقانه بازنشسته شده اند مصاحبه اي داشته باشيم كه مشروح آن به شرح ذيل مي باشد:

س ۱ - لطفاً ضمن معرفي خود، سوابق كاري و تجربتي خود را بيان بفرمائيد؟

ج ۱ - اينجانب عبدالخالق مجيري متولد ۱۳۳۲، خانواده ام اهل خمين شهر اصفهان هستند ولي خودم در آبادان متولد شده و دوران دبستان و دبیرستان را در آبادان گذراندم و برای ادامه تحصیل به امریکا رفتم. لیسانس خود را در رشته مهندسی برق از دانشگاه اولد مینیون یا ODU شهر نور فلک در ایالت ویرجینیای امریکا در اواسط سال ۱۳۵۸ اخذ کردم. سپس به ایران برگشتم و پس از تشکیل خانواده از اواسط سال ۱۳۵۹ در شرکت برق منطقه ای اصفهان مشغول به کار گردیدم. ابتدا بمدت ۱ سال با عنوان کارشناس برق در واحد امور اجرایی شرکت و پس از آن بمدت ۱ سال دیگر در اداره آموزش وقت با عنوان کارشناس آموزش اشتغال یافتم و از آن به بعد با عناوینی همچون سرپرست اداره آموزش، مدبر اداره آموزش فنی و ایمنی، مدیر دفتر برنامه ریزی نیروی انسانی و آموزش، معاون نیروی انسانی و نهایتاً با عنوان معاون برنامه ریزی و تحقیقات در شرکت برق منطقه ای اصفهان انجام وظیفه نمودم.

از آنجائیکه عمده دوران خدمت شغلی خود را در حوزه منابع انسانی و بخصوص واحد آموزش شرکت طی کردم و بعضاً شاهد بروز حوادث ناشی از کار در زمینه های مختلف کاری برای کارگران، تکنسینهای و بطور کل همکاران زحمتکش خود در عرصه های اجرایی و فنی بودم و علت اصلی این حوادث را، سهل انگاری، عدم دانش و تجربه لازم می دانستم. مدت زیادی از اوقات فراغت خود را در منزل و حتی بعضاً در مسیر ماموریتهای اداری صرف ترجمه و گردآوری متون علمی برق به زبان ساده نمودم تا شاید بدینوسیله بتوانم گامی هر چند ناچیز در زمینه ارتقاء دانش و تجربه همکاران در زمینه برق برداشته و دین خود را به کشور اسلامی خود و همکاران اداء نمایم. همچنین در فرصتهایی که خداوند تبارک و تعالی ایجاد و توفیق عنایت می فرمود در کلاسهای مختلف آموزش تدریس می کردم تا بدینوسیله نکات امموخته های ناچیز خود را به جامعه پرداخت کرده باشم که امید است هم اکنون که بعد از گذشت سی سال بازنشسته شده ام، مورد رضایت حق تعالی و سپس مسئولین و همکاران محترم شرکت برق منطقه ای اصفهان واقع شده باشد. ممکن است برای بعضی از همکاران تعجب آور باشد که بگویم لحظه به لحظه کار در آن شرکت برایم خاطره بوده و هرگز فراموش نخواهم کرد. ضمناً از همسر و فرزندانم که در طول خدمت سی ساله ام، من را در این زمینه یاری کردند و بعضاً از حق و فرصت خودشان گذشتند تا بتوانم در زمینه تالیف و ترجمه بپردازم، سپاسگزار هستم.

س ۲ - از چه تاریخی با انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران - شاخه اصفهان آشنا و شروع به همكاري نموديد؟

ج ۲ - خاطر م هست كه هنوز انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران تشكيل نشده بود كه تعدادي از مهندسين برق شرکت برق منطقه ای اصفهان در سالهای حدود ۱۳۶۴ تصمیم به تشکیل چنین انجمنی در شرکت گرفتند که اینجانب نیز عضو هیئت مدیره بودم. در ابتدائی مبادرت به برگزاری سمینارها و کنفرانس هایی در زمینه های مختلف فنی، اجرایی و موضوعات مدیریتی و اقتصادی می نمودند و حتی بمنظور آشنایی همکاران، بازدیدهای علمی از مراکز علمی و کارخانجات تولیدی برنامه ریزی می کردند. تا اینکه انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران با همت و مساعدت وزارت محترم نیرو و اساتید محترم دانشگاه تشکیل و در همین راستا انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران - شاخه اصفهان از سال ۱۳۷۴ تشکیل که اینجانب نیز بعنوان عضو كوچك هیئت مدیره انتخاب شدم. لذا شاخه اصفهان را از همان ابتدای تشکیل می شناسم و تقریباً همیشه با آن همكاري داشتم. و پس از وقفه دو یا سه دوره كه عضو هیئت مدیره نبوده ام، اکنون مدت دو دوره ۲ ساله است كه مجدداً از سوی اعضاء محترم انجمن، انتخاب شده كه در يك دوره با عنوان رئیس هیئت مدیره و در دوره اخير به عنوان نایب رئیس شاخه اصفهان مشغول انجام وظیفه می باشم.

س ۳ - جنابعالی به عنوان نایب رئیس انجمن جهت اعتلای انجمن چه اهدافی را مد نظر دارید؟

ج ۳ - شایان توجه است که همیشه تلاشهای زیادی از طرف اعضاء محترم هیئت مدیره انجمن، چه اعضاء دوره های قبل و هم اعضاء دوره جدید داشته اند تا بتوانند در ارتقاء شاخه اصفهان گام بردارند. در این راستا، با برگزاری همایشهای مختلف علمی و اقتصادی در زمینه برق و بعضاً بازدیدهای مختلف از مراکز علمی یا تولیدی برنامه ریزی و فعالیت نموده اند، ولی قطعاً این تلاشهای بسیار اندک شاید مورد رضایت اعضاء شاخه اصفهان نباشد و چه بسا از نظر خود اعضاء هیئت مدیره شاخه اصفهان نیز رضایتبخش و کاملاً محسوب نمی گردد. اعضاء انجمن بعضاً بدنبال ایجاد فرصت های شغلی و اقتصادی از طرف انجمن می باشند تا همانند سازمان نظام مهندسی ساختمان، انگیزه هایی را برای اعضاء ایجاد نماید. به همین دلایل، انجمن مرکزی مهندسين برق و الكترونيك با همكاري شاخه های مختلف انجمن بدنبال اصلاح اساسنامه و گرفتن مجوزهای قانونی مربوطه می باشند تا شاید بتوانند در این راستا اقدام لازم را بعمل آورند.

س ۴ - برای اعضاء انجمن چه پیامی دارید؟

ج ۴ - بدیهی است یکایک اعضاء محترم انجمن می توانند نقش به سزایی در ارتقاء سطح فعالیت های انجمن شاخه اصفهان ایفاء نمایند. هر کدام از اعضاء با توجه به دانش و تجارب کاری خود قطعاً می توانند در زمینه های خاصی با انجمن همکاری داشته باشند و با ارسال پیشنهادات و انتقادات سازنده خود، اعضاء هیئت مدیره را در رسیدن به اهداف مورد نظر یاری نمایند. همچنین شاخه اصفهان به جهت برنامه ریزی بهتر و ارتباط بیشتر با اعضاء انجمن و نیز ارسال صورت جلساب هیئت مدیره و اخبار انجمن برای اعضاء، نیاز به آخرین ادرس مکاتبه ای یا آدرس پست الكترونيك اعضاء دارد. لذا بدینوسیله از تمامی اعضاء درخواست می نماید که ضمن مراجعه به سایت شاخه اصفهان و ارسال نقطه نظرات و پیشنهادات اصلاحی خود، آخرین آدرس پستی و یا پست الكترونيك خود را با تکمیل فرم مربوطه اعلام تا بتوانیم از تجارب آنها بهره مند گردیم. در خاتمه به عنوان یک عضو کوچک از کلیه اعضای هیئت مدیره و دیگر اعضای محترم انجمن که در اعتلای اهداف انجمن مهندسين برق و الكترونيك ایران و به ویژه شاخه اصفهان همت می گمارند، سپاسگزاری می نمایم و توفیق خدمت بیشتر را از درگاه خداوند متعال خواهانم. با تشکر از جنابعالی که قبول زحمت فرمودید و به سوالات مطرح شده پاسخ دادید.

چکیده:

در این مقاله یک روش کنترلی بازدارنده/تصحیح کننده به منظور بارزدایی بهینه دینامیکی در برابر مسائل فروپاشی ولتاژ ارائه می‌گردد. اساس پیاده سازی این مدل بر اساس تنظیم زمانی بارزدایی و روشهای ریاضی تخمین آماری بوده که در این راستا هر یک از مدل‌های کنترلی تصحیح کننده و بازدارنده به صورت جداگانه مورد بررسی و تحلیل قرار خواهند گرفت. تابع هدف حذف بار بهینه با توجه به قیود بارزدایی به روش تخمین خارجی تحلیل شده و نتایج برای یک شبکه ۱۴ شینه ارائه می‌گردد.

کلمات کلیدی: بارزدایی - تاخیر زمانی - تابع هدف - نقطه فروپاشی - قیود احتمالی

مقدمه

با افزایش تلاشهای پژوهشی، مسئله ناپایداری ولتاژ در منابع مربوط به سیستم‌های قدرت، در جهت بکارگیری ابزار تحلیلی توسعه پایداری ولتاژ انعکاس داده شده است. این عملکرد باعث طرح ریزی و بهره‌برداری از سیستمهای قدرت به صورت بهینه می‌گردد. [۱، ۲]

قدم اول در ارتباط با بهینه‌سازی سیستم قدرت، روش رویارویی این سیستم در برابر شرایط بحرانی می‌باشد. بر اساس مطالعات انجام گرفته، تاثیر اغتشاشات یک سیستم قدرت زمانی که با یک سری عوامل همراه می‌گردد، سختتر خواهد شد [۳]. این عوامل شامل خطاهای شخصی، عدم عملکرد صحیح سیستمهای کنترلی و حفاظتی، مانورهای انجام گرفته در بازار برق، اطلاعات نامطمئن در تصمیم گیری و یا یک اشتباه در شبکه‌های ارتباطی در ارتباط با سیگنالهای کنترلی بحرانی می‌باشد [۴].

در مجموع می‌توان گفت یک سیستم قدرت زمانی آسیب پذیر می‌گردد که سیستمهای کنترلی حفاظتی طراحی شده، نتوانند در شرایط پیچیده و غیر قابل پیش‌بینی پایداری شبکه قدرت را حفظ نمایند. اولین گام جهت رویارویی با این مسئله، طرح یک سیستم دفاعی جهت کاهش تهدیدهای ناشی از منابع آسیب پذیری و احتمالات بروز وقایع است.

گام بعدی شامل عملکردهای اخیر در ارتباط با توسعه مدل‌سازی های بهینه است. به طور کلی این مدلها قادر به انجام کنترل پیش گیرنده/تصحیح کننده در دوره زمانی کوتاه خواهند بود. فرایند کنترل پیش گیرنده موجود در سیستمهای قدرت، در مجاورت نقطه بهره‌برداری نسبت به نقطه فروپاشی تحت یک درجه انتخاب شده، اعمال می‌شود که شامل یک سری عملکردهای جلوگیری کننده به منظور اطمینان از فاصله نقطه بهره‌برداری نسبت به نقطه فروپاشی در شرایط بحرانی پیش‌بینی شده، می‌باشد [۵].

فرایند کنترل تصحیح کننده، به شکلی دیگر، زمانی که یک احتمال پایداری ولتاژ را در معرض خطر قرار داده است، فعال می‌گردد. عملکردهای مقتضی برگرفته شده، به منظور ایجاد حاشیه پایداری مناسب یا حداقل، امکانپذیری بهره‌برداری اعمال می‌گردند. به منظور ایجاد یک مدل قیود احتمالی، ترکیبی از مدل بازدارنده با برنامه‌ریزی صحیح و مدل تصحیح کننده برنامه ریزی شده خطی می‌تواند مفید باشد که فرایند تخمین استاتیکی به منظور کاهش اندازه مسائل بهینه سازی در این مدل بازدارنده/تصحیح کننده پیشنهاد می‌گردد.

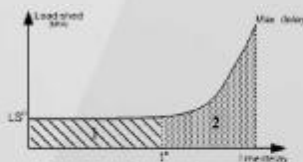
(۱) تنظیم زمانی بارزدایی:

یکی از محدودیتهای اصلی در روش بهینه‌سازی استاتیکی، عملکرد آن بر اساس شرایط متعادل حالت ماندگار و عدم توانایی تنظیم زمانی فرایندهای کنترلی می‌باشد. به طور نمونه، عدم تاخیر در عملکردهای کنترلی، می‌تواند شرایط سیستم را بدتر نموده و ممکن است در اثر آن، سطوح بالاتر کنترلی مورد نیاز گردد. این بدان معنی است که میزان بار بیشتری به منظور قطع شدن مورد نیاز خواهد بود.

زمانی که عملکردهای بازدارنده/تصحیح کننده اعمال می‌گردند، می‌توانند وظایف جبران‌سازی توان راکتیو، توسعه ولتاژ ژنراتور و ... را انجام دهند. هیچ دلیلی مبنی بر لزوم ایجاد تاخیر در عملکرد وجود ندارد. با وجود آن، عدم تاخیر در بارزدایی و یا به عبارتی کاهش بار بدون در خطر قرار دادن پایداری ولتاژ، قابل توصیف می‌باشد.

مهمترین ملاحظات در این خصوص در ارتباط با محدودیت زمانی اندازه‌گیری صحیح به منظور بازیابی حالت تعادل پایدار بلند مدت می‌باشد که این مورد به وسیله شاخصی به نام " ناحیه جذب" ایجاد شده است. اگر عملکرد کنترلی بیشتر از زمان مورد نظر دچار تاخیر گردد، سیستم ممکن است خارج از ناحیه جذب مربوط به تعادل پایدار سیستم کنترل پیشین عمل نموده و باعث بروز ناپایداری گردد.

شکل (۱) بیانگر رابطه بین میزان بارزدایی و مدت زمان تاخیر در قطع بار می‌باشد. [۶].

(شکل ۱)

تعیین محل بارزدایی، مقدار بار قطع شده و تاخیر در قطع بار می‌توانند به عنوان شاخص مهم مسئله قلمداد گردند.

با توجه به دیباگرام تاخیرات بارزدایی، این منحنی دارای یک زمان t^* می‌باشد که نقطه بحرانی و یا نقطه فروپاشی نامیده می‌شود. میزان بارزدایی مورد نیاز برای تاخیرات زمانی کمتر از t^* ، تغییرات زیادی نخواهد نمود و همانطور که در شکل (۱) مشخص است، مقدار آن می‌باشد (ناحیه ۱)؛ اما اگر تاخیرات بیش از زمان مورد نظر باشد، مقدار بار مورد نیاز برای قطع به طور سریعی رشد خواهد کرد. (ناحیه ۲)

مدل بهینه سازی، کمترین مقدار بارزدایی مورد نیاز را معین می‌نماید و بر اساس آن، مقدار واقعی بار قطع شده را در صورتی که تاخیرات زمانی بیشتر از حد t^* باشد، مشخص می‌نماید. بکارگیری روش دینامیک کامل و یا روش شبه حالت دائمی (QSS)، محدودیتهای موجود در روش بخش بار (LF) و بخش توان بهینه (OPF) به وسیله بررسی قابلیت پذیرش تحلیل پیشنهاد شده روش استاتیکی، از بین خواهد رفت [۷].

بار لحظه‌ای قابل قطع در باس i و Δ زمان تاخیر بر حسب قانونی می‌باشد.

$$LS_i = LS_i^0 f_i(\tau_i)$$

همواره برای بارهای قابل وقفه یک تاخیر مینیمم وجود دارد که می‌تواند گشت زمان تاخیر به صورت است که در این رابطه γ_i یک متغیر باینری به نمایندگی انتخاب شین A در جایی که بار قطع شده است، می‌باشد. یک محدودیت تاخیر برای بالا رفتن زمان عملکرد قطع نیز وجود دارد.:

$$\tau_i \leq \gamma_i \tau_i^{\max}$$

در این فرآیند، مدل دارای یک تاخیر زمانی مینیمم و ماکزیمم است. متغیر γ_i به منظور حفظ حداقل کنترلها تعریف می‌گردد.

(۲) مدل بهینه سازی:

در این قسمت عملکرد مدل بهینه‌سازی قطع بار بر اساس فروپاشی ولتاژ مورد بررسی قرار خواهد گرفت. مطالب در ارتباط با قیود مربوط به حاشیه پایداری و سیستم کنترلی می‌باشد [۸].

(۱-۲) حاشیه پایداری ولتاژ:

فرض اساسی در حاشیه پایداری (SM) در نظر گرفتن بارهایی با توان ثابت است که در این حالت به جای MVA بین نقطه فروپاشی و نقطه بهره‌برداری، حاشیه پایداری اعمال شده است. OPF به منظور اطمینان از تحلیل دقیق حاشیه پایداری می‌تواند به صورت ابزار موثری بکار گرفته شود.

(شکل ۲)

(۲-۲) مدل بازدارنده قیود احتمالی:

مدل بازدارنده، حد تنظیمی بهینه در کنترل کننده‌ها را بر اساس پیشامدهای مد نظر قرار گرفته تعیین می‌کند. در شکل (۲)، منحنی شماره ۱، مقدار پایه و منحنی شماره ۲ بر اساس قطعی خط با ژنراتور مشخص شده است. نکته‌ای که باید مد نظر قرار داد، این است که راه حل انتخابی باید تمامی شرایط بهره‌برداری را برای تمام احتمالات ممکن در بر داشته باشد. فرض بر این است که قیود SM بر اساس منحنی ۲ باشد و منحنی پایه در نظر گرفته نمی‌شود. این مورد دلیل بر این است که فاصله بین نقطه بهره‌برداری کنونی A تحت شرایط منحنی ۲ نسبت به نقطه فروپاشی فاصله زیادی نخواهد داشت. مدل بازدارنده باید کنترل کننده‌ها را در جهت نقطه B تا جایی که حداقل فاصله حاشیه پایداری بدست آید و پیشامدهای دیگر نیز در نظر گرفته شوند، تنظیم نماید. منحنی PV جدید پس از تنظیم کنترلها به صورت در شکل فوق نشان داده شده است. در صورت فرض مدل پایه بر اساس منحنی ۱، پس از اعمال تاثیر کنترلها و چک کردن تمامی پیشامدهای ممکن، به صورت منحنی ۱ در شکل فوق مشخص شده است. آنالیز فوق می‌تواند برای پیشامدهای چند منظوره نیز تعمیم داده شود. مدل بازدارنده برای هر پیشامد، دو مجموعه متغیرها و قیود را با هم ترکیب می‌نماید. تابع هدف مینیمم (Z) را می‌توان بصورت زیر توصیف نمود:

$$Z = \sum_{i \in \Omega} w_s LS_i - w_D \tau_i + w_C \tau_i$$

در رابطه فوق، LS_i ، Δ ، τ_i به ترتیب پارامترهای قطع بار، تاخیر و تعداد اهداف کنترلی است. همچنین w_s ، w_D و w_C ضرایب وزنی آنها می‌باشند. تابع هدف مجموع قطع بار، تاخیر و تعداد اهداف کنترلی برای تمامی شین‌ها در جایی که قطع بار مجاز باشد، مشخص می‌نماید [۹].

(۳-۲) قیود مربوط به تابع هدف مدل بازدارنده

قیودی که در ارتباط با مشخصات قطع بار همواره باید مدنظر قرار داده شوند، به سه دسته تقسیم می‌گردند که بر اساس مراجع [۹، ۱۰] آورده شده اند.

(۴-۲) مدل تصحیح کننده:

مدل تصحیح کننده نسبت به مدل بازدارنده در دو مورد دارای تفاوت است که به صورت زیر می‌باشد:

- این مدل شامل قیود احتمالی نمی‌باشد. هدف کنترل تصحیح کننده واکنش سریع در برابر شرایط احتمالی ویژه است.

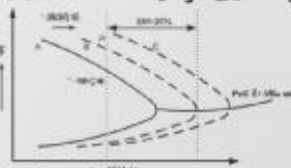
- فرمولاسیون خطی مدل تصحیح کننده به منظور توانایی بکارگیری تکنیکهای LP، پیشنهاد شده است.

(۳) ساده‌سازی مدل بوسیله بکارگیری تقریب آماری

در این بخش ابتدا فرایند تقریب آماری توصیف شده و پس از آن به تشریح چگونگی ساده‌سازی مدل و اعمال فرایند بازدارایی با توجه به زمان تاخیر عملکرد پرداخته خواهد شد.

(۱-۳) تقریب آماری:

مدل کنترل بازدارنده/تصحیح کننده که در بخش قبل ارائه گردید، یک مدل جامع در ارتباط با مسئله کنترل قیود پایداری ولتاژ ایجاد می‌نماید این مدل از ترکیب دو دسته متغیرها و قیود به منظور مدل نمودن حاشیه پایداری، منشعب می‌گردند. در شکل (۳) محرک مربوط به این فرایند تقریب آماری توصیف شده است [۶].

(شکل ۳)

مکان هندسی PoC با در نظر گرفتن جبران راکتیو [۶]

$$PoC_c = a_c + \sum b_{ikc} X_{ikc} \quad [10]$$

(۲-۳) مدل‌سازی قطع بار در برابر تاخیر زمانی با بدست آوردن یک رابطه مستقیم بین PoC و کنترلهای مرتبط با حذف بار، مدل بازدارنده/تصحیح کننده می‌تواند با توجه به عوامل زیر ساده‌سازی گردد:

- حذف متغیرها و قیود حالت PoC;

- پیش‌بینی مستقیم توان مختلط حالت PoC به صورت زیر:

$$PoC_c = a_c + \sum b_{ikc} X_{ikc}$$

۲-۲) تحلیل قطع بار و مسائل تاخیر زمانی در نمونه عملی زمانیکه تاخیر زمانی باعث افزایش ضرایب قطع بار گردد، به منظور ایجاد یک حاشیه پایداری ولتاژ مناسب، سطح قطع بار بیشتری مورد نیاز خواهد بود. مشخصه‌های درجه دوم مشابهی برای شینه‌های ۳ و ۹ فرض شده است. در مجموع حداقل تاخیرهای زمانی ۳، ۱۰ و ۲۰ ثانیه به ترتیب برای شینه‌های ۳، ۹ و ۱۲ فرض شده است. باید توجه داشت که حداکثر تاخیر مجاز برای هر بار، ۵۰ ثانیه می‌باشد. تا زمانیکه تاخیر زمانی در افزایش مقدار قطع بار موثر باشد، می‌تواند بدلیل بتعویق انداختن قطع بار در حداکثر زمان ممکن، مطلوب واقع گردد. بر اساس مطالب ذکر شده، مدل قطع بار یک رابطه بهینه را بین این دو هدف متقابل (قطع سریع بار به منظور اجتناب از فروپاشی ولتاژ و حداکثر تاخیر زمانی مجاز جهت قطع بار) را ایجاد خواهد نمود. در کنار این دو هدف، تعداد شینه‌های مورد نیاز به منظور اعمال قطع بار نیز می‌تواند یک هدف محسوب گردد.

محدوده بالا و پایین ولتاژ برای تمامی موارد احتمالی به ترتیب مقادیر ۱/۰۵ p.u. و ۰/۸۰ p.u. است. نتایج مربوطه در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳- ارتباط بین قطع بار، تاخیر زمانی و تعداد کنترلرها

		شین 3	شین 9	شین 12	مجموع
$w_S=100$	تأخیر: τ	50.0	14.3	20.0	84.3
$w_D=0/1$	قطع بار: LS	0.1	13.5	27.0	40.6
$w_C=0$	کنترل: γ	1	1	1	3
$w_S=10$	تأخیر: τ	16.1	50.0	42.0	108.1
$w_D=1/0$	قطع بار: LS	70.6	22.2	27.0	119.8
$w_C=0$	کنترل: γ	1	1	1	3
$w_S=1$	تأخیر: τ	0	34.8	28.5	63.3
$w_D=0/1$	قطع بار: LS	0	22.2	27.0	49.2
$w_C=10$	کنترل: γ	0	1	1	2

۳-۴) کنترل بازدارنده قیود احتمالی:

مدل کنترل بازدارنده قیود احتمالی، یک روش موثر به منظور تعیین سطح بهینه کنترلرها تحت یک تنوع پیشامدی با نیازمندیهای مخالف برای پارامترهای کنترلی را ایجاد می‌نماید. انتخاب پارامترهای کنترل تحت الشعاع شاخصهای حاشیه پایداری (SM) و محدوده‌های ولتاژ است [۹، ۱۶]. نیازمندیهای کنترل ممکن است در طول پیشامدها در هر دو مورد ذکر شده می‌تواند تغییر کنند.

نتایج دو مورد نامبرده فوق، به منظور تشریح مبسوط دیدگاههای فوق در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴- مقایسه پایداری در برابر موارد کنترلی ولتاژ

مورد	Z	LS (Bus-3)	SM (1-5)	حداقل نیاز (p.u.)
ملاک حاشیه پایداری	75.87	29.8	20.00	0.91
ملاک، ولتاژ	96.65	50.7	21.40	0.93

مدل بازدارنده قیود احتمالی، قیود محدود در هر دو مورد بیان شده را به طور صحیح تعیین نموده و کنترلهای مناسب را قرار خواهد داد.

- تعیین دوباره قیود حاشیه پایداری بر اساس معادله

$$(PoC_c - \sum S_i^0) / PoC_c \geq SM^{req}$$

در رابطه فوق، مجموع بارهای MVA در تمامی شین بارها خواهد بود.

هر دو مدل بازدارنده و تصحیح کننده با بکارگیری فرایند فوق می‌توانند ساده‌سازی گردند [۶].

تأثیر تاخیر زمانی بالابردن نیاز قطع بار می‌باشد که به صورت رابطه زیر مشخص می‌گردند.

$$\theta_{i,c} = b_i - r\tau_i^2$$

در این رابطه ۲ ضریب قطع بار در برابر مشخصات تاخیر ارائه شده در شکل می‌باشد. مشخصات قطع بار در برابر تاخیر زمانی به طور نمونه، به صورت یک رابطه غیر خطی ارائه شده است که بنحو مطلوبی با بکارگیری روش تکه خطی یا یک تابع متعامد قابل مدلسازی می‌باشد [۶].

۴) بررسی یک نمونه عملی تحلیل شده:

در این بخش یک نمونه ۱۴ شین AEP مطابق شکل ۶، به منظور پیاده سازی روشهای ارائه شده در قسمت قبل مورد بررسی عملی قرار می‌گیرد. بار پایه سیستم در کل حدود ۹/۳۶۰ MVA است. حاشیه پایداری هدف برای بهره‌برداری در شرایط ایمن زیر سطح ۱۵۰ می‌باشد. بر اساس برآوردهای انجام شده، دو پیشامد بحرانی که در اثر قطع خطوط ممکن است حادث گردد، به ترتیب خارج شدن خط بین شینه‌های ۱ و ۵ و خارج شدن خط بین شینه‌های ۲ و ۴ می‌باشد.

بنابراین سیستم حداقل دارای دو منبع ناپایداری ولتاژ است که تنها در نتیجه تغییر در شکل سیستم شبکه خواهد بود. یک ساختار کنترل مقاوم یکی از راهکارهای پوشش کلیه احتمالات ممکن می‌باشد. عملکرد کنترلی اولیه در سیستم مورد بررسی، قطع بار در شینه‌های شماره ۳، ۹ و ۱۲ تا میزان ۰/۷۵ مقدار بار قبل از قطع خواهد بود.

۴-۱) تخمین آماری نمونه ارائه شده:

جدول ۱ تخمین آماری به منظور خارج شدن خط ۵-۱

PoC قطع بار (p.u. MW) PoC (p.u. MW) قطع بار

قطع بار (p.u. MW)				قطع بار (p.u. MW)			
PoC		PoC		PoC		PoC	
شین 3	شین 9	شین 12	شین 3	شین 9	شین 12	شین 3	شین 9
0.00	0.00	0.00	3.60	0.15	0.15	0.00	3.90
0.05	0.00	0.00	3.63	0.20	0.15	0.00	3.92
0.10	0.00	0.00	3.65	0.25	0.15	0.00	3.94
0.15	0.00	0.00	3.67	0.30	0.15	0.00	3.96
0.20	0.00	0.00	3.69	0.35	0.15	0.00	3.98
0.25	0.00	0.00	3.71	0.40	0.15	0.00	4.00
0.30	0.00	0.00	3.73	0.45	0.15	0.00	4.02
0.35	0.00	0.00	3.75	0.00	0.00	0.05	3.70

جدول ۲- پیش‌بینی آماری برای کنترل قطع بار

مورد	a	b ₃	b ₉	b ₁₂	R ²
پایه	4.37	0.3560	1.6863	2.0063	0.998
5-1	3.60	0.4109	1.6261	1.7624	0.999
4-2	3.76	0.3804	1.7211	1.7481	0.999

۵) نتیجه گیری:

در این مقاله مدل بهینه‌سازی استاتیکی توسعه یافته به منظور تصمیم‌گیری در ارتباط با زمانبندی کنترلهای بحرانی نظیر قطع یا کاهش بار، تاثیر بالایی در جهت ایجاد ارتباط بین تحلیل استاتیکی و شبهه پایدار (QSS) که یک حالت دینامیکی است، خواهد داشت. مدل بازدارنده مطرح شده بیشتر پیشامدهای بحرانی را شامل می‌گردد. این مدل مجاز به تعیین داخلی پیشامدهای بحرانی و قیود حاکم بر آن می‌باشد. همچنین می‌تواند در ارتباط با کنترل بهینه‌ای که به صورت همزمان تمامی پیشامدها را در بر می‌گیرد، تصمیم‌گیری نماید. مدل تصحیح‌کننده ممکن است در پیرامون تابع هدف به صورت خطی فرض گردد. یک شیوه برنامه‌ریزی خطی سریع و قابل اعتماد، ممکن است به منظور تحلیل مدل بکار گرفته شود.

۶) فهرست مراجع:

- [1] Deb Chattopadhyay, Bbujanga B. Chakrabarti, "A Preventive/Corrective Model for Voltage Stability Incorporating Dynamic Load-Shedding", Electrical Power and Energy Systems, Vol.25, pp.363-376, 2003.
- [2] Shamir S. Ladhani, William Rosefar, "Under Voltage Load Shedding for Voltage Stability: Overview of Concepts and Principles", IEEE Power Engineering Society General Meeting, Vol.2, pp.1597 - 1602, June 2004.
- [3] Juhvan Jang, Chen-Ching Liu, Steven L. Tanimoto and Vijay Vittal, "Adaptation in Load Shedding Under Vulnerable Operating Conditions", IEEE Transaction on Power System, Vol. 17, No. 4, pp.1199-1205, November 2002.
- [4] C. C. Liu, J. Jang, G. T. Heydt, V. Vittal, and A. G. Phadke, "Conceptual design of the strategic power infrastructure defense (SPID) system," IEEE Control System Magazine, vol. 49, pp. 40-52, Aug. 2000.
- [5] C. W. Taylor, "Concepts of Under Voltage Load Shedding for Voltage Stability", IEEE Trans on Power Delivery, Vol. 7, pp.480-488, 1992.
- [6] Feng Z, Ajjampur V, Maratukulam D, "A practical minimum load shedding strategy to mitigate voltage collapse", IEEE Trans Power System, Vol. 4, No. 13, pp.285-91, 1998.
- [7] Miler N. Procedures and guidelines for off-line studies. IEEE/PES Volt Stag Rep 1998; Chapter 3
- [8] Ohadina OO, Berg GJ, "VAR planning for power system security", IEEE Transaction Power System, Vol.2, No.4, pp.677-86, 1989.
- [9] Chattopadhyay D, Chakrabarti B. Optimal VAR planning incorporating voltage stability. Int J Electr Power Energy Syst 2002; 24:185-200
- [10] Chattopadhyay D, Chakrabarti B. Voltage stability constrained VAR planning: model simplification using statistical approximation. Int j Electr Power Energy Syst 2001; 23:5349-58

قیود حاشیه پایداری ۲۰٪ در ارتباط با ضوابط حاکم تحت شرایط احتمالی قطع خط ۱-۵ خواهد بود. بنابراین معیارهای حاشیه پایداری ملاک عمل بوده و نیازمندیهای قطع بار منظور خواهد گردید. با وجود این، چنانچه باند پایین ولتاژ، برای شرایط خارج شدن خط ۲-۴ به سمت $P.U. 0.93$ پیش رود، نیازمندیهای باززدایی و قیود حاشیه پایداری برای خارج شدن خط ۱-۵ افزایش خواهد یافت. اگر برای نمونه، تنظیم پارامترهای کنترل بهینه برای سناریوی خارج شدن خط ۲-۴ مستقل از قیود احتمالی خروج خط ۱-۵ انتخاب گردد، ملاک حاشیه پایداری مقدار ۲۰٪ نخواهد بود. به عبارت دیگر، تنظیم پارامترهایی که قطع خط ۱-۵ را پوشش می‌دهد، هیچگونه تضمینی بر دارا بودن مقدار حداقل ولتاژ $P.U. 0.93$ نخواهند داشت. این امر دلیل بر این است که هر دو استراتژی کنترل، امکان‌پذیری خاموشی متوالی سیستم در شرایط فروپاشی ولتاژ مختلف را از بین خواهند برد. استراتژی مقاوم برگزیده به منظور بکارگیری در شرایط احتمالی، مانع از پیشامدهای مشابه خواهد شد. بنابراین، فعل و انفعال پیچیده موجود در طول پیشامدها و مدل کنونی، یک چاقوب جامع به منظور تحلیل مسائل فروپاشی ولتاژ ایجاد می‌نماید. این مورد در آزمون ضریب لاگرانژ قیود مختلف به منظور تعیین ملاکها یا محدودیتهای قیود، مفید خواهد بود. در نمونه فعلی، ضرایب به صورت زیر است:

- ملاک حاشیه پایداری: قیود SM مربوط به خارج شدن خط ۱-۵ برابر $3/0.5$ می‌باشد.
- ملاک ولتاژ: محدودیت ولتاژ شین ۱۴ مربوط به خارج شدن خط ۲-۴ برابر $26/8$ است.

مدل قیود احتمالی، عملکرد محاسباتی را که شامل تعیین شکل کنترل بهینه برای هر مورد پیشامد انفرادی است، کاهش خواهد داد. همچنین این مدل، امکان اعمال تنظیم کنترل بهینه مربوط به بدترین مورد به تمامی موارد دیگر را بررسی می‌نماید.

۴-۴) بررسی مدل تصحیح‌کننده و تفاوت آن با مدل بازدارنده:

مدل تصحیح‌کننده در بسیاری از موارد مشابه مدل بازدارنده می‌باشد. تنها در موارد زیر با مدل بازدارنده دارای اختلاف می‌باشد:

- قیود غیر خطی که به صورت خطی تبدیل شده، امکان‌پذیری تحلیل مسئله بروش سریع برنامه‌ریزی خطی (LP) و اعمال آن به یک سیستم زمان واقعی را ایجاد می‌نمایند. برای نمونه اگر مدل تصحیح‌کننده بوسیله مدل برنامه‌ریزی شده غیر خطی (NLP) تحلیل گردد، 0.4 ثانیه زمان خواهد برد که در مقایسه با زمان $1/49$ ثانیه مورد نیاز در مدل بازدارنده بسیار کمتر است. با وجود این، اگر مسئله به صورت خطی مطرح گردد و به روش LP تحلیل شود، تنها 0.07 ثانیه زمان خواهد برد که در مقایسه با روش NLP بسیار کمتر می‌باشد [۲].

گرد آورندگان:

مهندس منیر موحدیان عطار
شرکت برق منطقه ای اصفهان

مهندس معصومه لاجوردی
شرکت مهندسين دانشمند

(۱) مقدمه:

یکی از عوامل افزایش آلودگی محیط زیست و انتشار گازهای گلخانه ای در هوای کره زمین، استفاده از لامپ های رشته ای است. به طوری که میزان روشنایی حاصل از این لامپ ها در مقایسه با کل مصرف الکتریسته در زمان اوج بار چشمگیر می باشد، لذا بسیاری از کشورهای جهان بر آن شده اند که با برنامه ریزی های دقیق جایگزینی مناسب برای این لامپ ها بیابند، که می توان به استفاده از لامپ های فلورسنت، لامپ های کم مصرف و LED ها اشاره نمود. امروزه بسیاری از شرکت های سازنده لوازم روشنایی، بخش اعظم فعالیت خود را صرف تولید لامپ های LED نموده اند. به طوری که در اکثر لوازم روشنایی خانگی توانسته اند از معادل LED استفاده کنند و مصرف کنندگان قادر شده اند تا مشابه هر نوع کالایی را از مدل LED بکار برند. در این مقاله سعی بر آن است که ضمن آشنایی مختصر با تاریخچه و کاربرد LED ها، معایب و محاسن آنها مورد بحث قرار گرفته و انواع آنها و کاربردهای آنها در نورپردازی مورد بررسی قرار گیرد.

(۲) تاریخچه LED ها:

کلمه LED مخفف "Diod Light Emitted"، به معنی دیود نورافشان یا دیود ساطع کننده نور است. این دیود ها جزء خانواده دیودهای نیمه هادی تولید کننده نور محسوب می شوند، البته خصوصیتی که این دیودها را از سایر نیمه هادی ها متمایز می سازد، ساطع شدن انرژی از آنها به صورت نور با گذر جریان است. این دیودها به نحوی ساخته می شوند که نور را در جهت خاصی متمرکز می کنند و اغلب نور تولید شده در کناره دیود از طریق قسمت گرد آن بیرون می آید. تا اواخر دهه گذشته به دلیل تولید نورهای آبی، سبز و قرمز این دیودها دارای کاربرد محدودی بودند، اما با تغییر بسیار عظیم در صنعت ساخت LED ها، سازندگان توانستند با عرضه LED هایی به رنگ آبی، نور سفید با هاله ای از رنگ آبی روشن تولید کنند. در دهه های گذشته از LED ها برای نمایش خاموش یا روشن بودن نمایشگرها در لوازم مالتی مدیا بطور وسیع در عرصه الکترونیک استفاده می شد و در حال حاضر این دیود ها به صورت چیپ های کوچکی ساخته می شوند که نور را در جهت خاصی متمرکز نموده و در داخل یک شیشه گنبدی شکل قرار گرفته و دارای سایزی به اندازه یک عدد چوب کبریت یا کمی بزرگتر بوده و به سختی می شکنند. امروزه با تغییر در ساختار فیزیکی و مواد تشکیل دهنده این دیودها نور را در رنگ هایی با شدت های گوناگون و نیز با طول موج مشخص می توان با رنگ کاملاً خاص تولید نمود.

(۳) کاربرد LED ها:

- ۳-۱) تغییر رنگ زمینه صحنه ها
- ۳-۲) استفاده به عنوان عناصر و جزئیات تزئینی در محیط های بزرگ و وسیع
- ۳-۳) کاربرد LED ها در نورپردازی ساختمان
- ۳-۴) استفاده در چراغهای راهنمایی
- ۳-۵) کاربرد در چراغهای اتومبیل
- ۳-۶) کاربرد در ساعت های رنگ دار دیجیتال

۴) انواع LED :

از نظر توان به دو دسته تقسیم می شوند:

۱-۴) LED های با توان پایین: این LED ها اصولاً در اندازه ۵ میلیمتر موجود هستند، ولی در اندازه های ۳ و ۸ میلیمتر نیز یافت می شوند. این نوع دارای توان بسیار کم ۰.۱ وات بوده و در جریان کم (حدوداً ۲۰ میلی آمپر) و ولتاژ کم (۳.۲ ولت dc) کار می کند و مقدار نور بسیار کمی (تا ۴ لومن) تولید می نماید.

۲-۴) LED های با توان بالا: این LED ها عموماً در بسته بندی های ۱-۳ وات موجود بوده و در جریان بسیار بالا تحریک می شوند (۷۰۰، ۳۵۰ یا ۱۰۰۰ میلی آمپر) و بدین ترتیب میزان نور ۴۰ تا ۸۰ لومن را برای هر LED با توان یک وات تولید می کنند. این LED ها در شکل ها و رنگ های مختلف موجود می باشند. لازم به ذکر است که توان های بالا (۵ و ۱۰ وات) نیز هم اکنون موجود است. اما از نظر شکل این لامپ ها در اشکال مختلفی از جمله دایره ای، مستطیلی و ریلی (نوار LED) عرضه می گردند.

۵) مزایای استفاده از LED ها:

- ۱-۵) کاهش مصرف توان برق
- ۲-۵) کاهش آلودگی محیط زیست
- ۳-۵) طول عمر طولانی (۵۰۰۰۰ ساعت) به دلیل نداشتن فیلامان
- ۴-۵) تولید کمترین مقدار حرارت
- ۵-۵) به سختی می شکنند
- ۶-۵) بازدهی دوبرابر لامپ های فلورسنت داشتن
- ۷-۵) کاربرد وسیع در الکترونیک از جمله در کامپیوترها و تلویزیون ها
- ۸-۵) دوام و قابلیت اطمینان بالا به دلیل دارا بودن حباب پلاستیکی
- ۹-۵) راحت قرار گرفتن در مدارات الکترونیکی
- ۱۰-۵) بالا بودن کیفیت
- ۱۱-۵) قابلیت کنترل توسط کامپیوتر در نورپردازی
- ۱۲-۵) کاربرد در مواردی که نیاز به علامت دادن یا رقص نور است
- ۱۳-۵) عدم اثر منفی بر روی انسان از جمله چشم
- ۱۴-۵) اندازه کوچک
- ۱۵-۵) عدم تولید اشعه ماوراء بنفش مضر
- ۱۶-۵) مناسب برای دفعات روشن و خاموش شدن بالا
- ۱۷-۵) عدم نیاز به جیوه
- ۱۸-۵) امکان استفاده از پنل های خورشیدی
- ۱۹-۵) قابلیت زمانبندی میزان نوردهی
- ۲۰-۵) کاهش هزینه های انتقال انرژی
- ۲۱-۵) عدم نیاز به رفلکتور
- ۲۲-۵) کاهش هزینه های مصرف برق به دلیل دارا بودن بالاترین راندمان تبدیل نور

۶) معایب LED ها:

- ۱-۶) خراب شدن قطعات الکترونیکی آنها خیلی زودتر از خود قطعه حالت جامد
- ۲-۶) دارا بودن بهره وری نصف لامپ های فلورسنت
- ۳-۶) هزینه اولیه بسیار بالا

۴-۶) عدم گسترش فرهنگ استفاده از این لامپ ها

۵-۶) دارا بودن شدت نور کم

۶-۶) وابسته بودن عملکرد LED به دمای محیط

۷) اصول نورپردازی:

۲۰ درصد فضای یک اتاق را پنجره ها تشکیل می دهد که نور طبیعی را تامین می کنند و نورپردازی مناسب بر ترکیب نور مصنوعی و نور طبیعی تاکید دارد. وجود پنجره در اتاقها و تامین نور طبیعی از طریق آنها دلیل داشتن نور کافی نیست. کمیت و کیفیت نور طبیعی در هر خانه ای نسبت به خانه دیگر و اتاقی نسبت به اتاق دیگر متفاوت است. جهت قرار گرفتن خانه (شمالی یا جنوبی) اندازه و شکل اتاق و زوایای آن و تعداد پنجره ها از عوامل تاثیر گذار بر روی نور طبیعی هستند. نور شمال سردتر و ضعیف تر از نور جنوب است و رنگها را حقیقی تر از نور جنوب نشان می دهد. نور جنوب تن گرمی به رنگها می دهد. نور شمال کنتراست های تندی که بین سایه و روشن نور جنوب ایجاد می شود را ندارد. سایز و شکل اتاق هم در نورگیری موثر است. مشخص است که اتاقهای کوچک نسبت به اتاقهای بزرگ به نور کمتری احتیاج دارند اما این موضوع همیشه صادق نیست. شکل و محل قرارگیری پنجره ها بر نیاز به نورگیری اتاق مؤثر است. اتاق مستطیلی که پنجره ها در عرض آن قرار گرفته اند نسبت به اینکه پنجره ها در طول قرار بگیرند به نور بیشتری احتیاج دارد و اتاقی که منظره آن با ساختمان دیگر، حفاظ و یا درختی گرفته شده نسبت به همان اتاق با منظره باز به نور بیشتری نیاز دارد. از آنجا که ما نمی توانیم جهت ساختمان را عوض کنیم با نورپردازی مصنوعی مناسب می توانیم نواقص را جبران کنیم. ما می توانیم از حالات مختلفی که نور طبیعی در ما ایجاد می کند در نورپردازی مصنوعی استفاده کنیم. مثلاً همانطور که گفته شد نور تاثیر زیادی بر سلامت روح و روان دارد. در روزهای آفتابی که نور باعث به وجود آمدن تشعشعات شفاف و سایه های موجدار می شود. انسان ها پرانرژی تر و پر نشاط هستند و آمادگی آنها برای فعالیت روزمره بیشتر است در حالی که در روزهای ابری و خاکستری که کنتراست بین سایه و روشنایی وجود ندارد انسانها کسل و بی حوصله هستند. وقتی در طول روز وارد اتاقهایی می شویم که نور افتاب مستقیم به آنها می تابد احساس سلامت، گرما و نشاط می کنیم در حالی که اتاقهایی که نور افتاب به طور غیرمستقیم به آنها می تابد احساس خودگی، بی حوصلگی و افسردگی را در افراد ایجاد می کند و به این حالات تاثیر روانی (psychology) نور می گویند.

۷-۱) یک برنامه مناسب برای نورپردازی:

برنامه ای برای نورپردازی مناسب است که انعطاف پذیر باشد یعنی در هنگام تغییر نیازها قابلیت تطابق داشته باشد تا در موقعیت های متفاوت تاثیرگذار باشد. این برنامه باید قابلیت روشن کردن تمام فضاهای اتاق (با شدتهای متفاوت) را داشته باشد. برای تعیین الگوهای روشنایی هر اتاق ابتدا قبل از هر کاری باید لیستی از فعالیتهایی که در آن اتاق انجام می شود تهیه گردد. در صورت بزرگ بودن اتاق تنوع فعالیتهای نیز زیادتر شده و کار را سخت تر می کند. در مرحله بعد با جواب دادن به چند سوال ساده وضعیت نورپردازی مشخص می شود. مثلاً: آیا در طول روز نور طبیعی برای روشنایی اتاق کافی است؟ آیا در گوشه ای از اتاق یا در برشی از دیوار که نور طبیعی آن را روشن نمی کند به نورپردازی احتیاج هست؟ آیا می خواهید محیط شما دنج و راحت یا سرد و بی روح باشد و یا کوچک و صمیمی یا بزرگ و با عظمت باشد؟ معمولاً هر اتاقی به ترکیب سه نوع نورپردازی احتیاج دارد، نور عمومی یا پس زمینه (back ground) نور موضعی یا نور (Focall task) مخصوص کار، نور تاکیدی یا دکوراتیو (decorative)

۷-۱-۱) نور عمومی:

این نور به اسم نور از بالا (over head) هم معروف است. این نوع نور پایه برنامه ریزی برای نور پردازی است و برای جبران نور طبیعی در طول روز و ایجاد نوری یکنواخت در هنگام شب در محیط بکار می رود. نور عمومی به صورت مستقیم با لوسترها یا آویزهای سقفی و یا به صورت غیر مستقیم از طریق نورهای کار گذاشته شده در فرورفتگی های سقف کاذب تامین می شود. این نور کمترین سایه را در محیط ایجاد می کند و نباید بر روی چیز خاصی تاکید داشته باشد تا محیطی یکنواخت و آرامش بخش به وجود بیاورد. روشن کردن بیشتر نقاط اتاق و فراهم کردن امکان دید از مشخصات اصلی این نوع نور است. در کل پیشنهاد می شود در هر ۶۰۰ تا ۷۰۰ سانتیمتر مربع یک منبع نور عمومی در محیط داشته باشید. نور عمومی با انواع دیگر نور که برای فعالیت های مختلف مثل مطالعه، انجام تکالیف، تهیه غذا و... در نظر گرفته شده اند. ترکیب می شود و آنها را تکمیل می کند. رنگ سقف بر میزان و شدت نور عمومی تاثیر گذار است. در مواردی که رنگ سقف سفید است، رفلکس شدیدتر از حالتی است که سقف تیره رنگ باشد.

۷-۱-۲) نور موضعی یا نور کار:

این نور منطقه خاصی را روشن می کند و باعث جلب توجه بیشتر به آن منطقه می شود. نور موضعی یا کانونی به ما کمک می کند تا فعالیت به خصوصی مثل تهیه غذا، مطالعه، بازی با وسیله ای خاص را در امنیت و با راحتی انجام دهیم. این نور به علت شدت زیاد پرتوافکنی باعث به وجود آمدن سایه اطراف موضوع می شود، پس باید مراقب بود تا سایه بر روی منطقه کاری نیفتد. نور باید در کنار یا روبروی فرد گذاشته شود، از قرار دادن این نوع نور در پشت سر فرد باید خودداری کرد.

یکی از انواع نور موضعی نورهای رومیزی (desk lamp or table lamp) است که روی میز کار یا مطالعه قرار می گیرد. این نور یا باید در وسط میز کار گذاشته شود یا در جهت سمت نوشتن و خواندن (متن انگلیسی یا فارسی) گذاشته شود. مثلاً برای نوشتن و خواندن متن انگلیسی نور سمت چپ فرد قرار می گیرد. در نورپردازی رومیزی باید توجه داشت که لامپ دیده نشود و انتهای کلاهک در هنگام نشستن باید در خط چشم باشد زیرا دیده شدن لامپ باعث خستگی و ناراحتی چشم می شود. در این نوع نورپردازی بهتر است از وسایلی که کلاهک (سرپوش) یا گردن و بازوی بلند و قابل انعطاف داشته باشند، استفاده شود. کلاهک در این وسایل از قسمت بالا و پایین باز است و نور را ۴۰ درصد از بالا و ۶۰ درصد از پایین منتقل می کند. نورهای کنار تخت، نورهای دیواری، نورهای زیر کابینت، نور داخل آکواریوم همه از این نوع نورپردازی هستند. وسایل نورپردازی برای کنار تخت و دیواری اگر با توجه به سبک طراحی محیط انتخاب شوند، بخودی خود می توانند یک وسیله دکوراتیو باشند.

۷-۱-۳) نور دکوراتیو یا تأکیدی:

نور پردازی تأکیدی، مستقیم و بسیار قوی است و زیبایی آن بیشتر از کارایی اش مطرح است. این نوع نورپردازی در حقیقت به ما می گوید به چه چیزی نگاه کنیم یا دید را به سمت عنصری خاص مثل آثار هنری، گیاهان و یا وسایلی گرانبها جهت می دهد و تأثیر آنها را برای بیننده بیشتر می کند. نور دکوراتیو (spot light) به خودی خود مفهوم تأکید دارد و تمرکزی بی نقص با حالتی سحرانگیز ایجاد می کند. به طور کلی این نوع نور ۳ برابر روشنتر از نور عمومی اتاق است و کنتراست خوبی را در فضا ایجاد می کند و نور عمومی را کامل می کند. بهتر است برای تنظیم این نور در مواقع لزوم از تنظیم کننده (dimmer) استفاده شود.

• نورپردازی نکته مهمی است که اگر اصولی انجام شود، به ارتقای کیفیت چیدمان کمک می کند. در غیر این صورت، باعث افت دکور و دلزدگی می شود. اکثر اوقات نمی توان نورپردازی غیراصولی خانه را

تشخیص داد، اما علایم و پیامدهای آن را حس نمود. علایمی مثل سردرد، چشم درد و احساس نارضایتی از دکوراسیون خانه بدون اینکه دلیل مشخصی داشته باشد. اگر نورپردازی خانه به صورت اصولی و آگاهانه اجرا شود، فضای خانه تمیز، وسیع و خوشایند بنظر می‌رسد.

یکی از نکات مهم در نورپردازی این است که حتماً باید نور منعطف و قابل تغییر باشد. نه یک نور ثابت، در این صورت به راحتی می‌توان با چرخاندن کلید برق به هر میزان نور مورد نظر را تنظیم کرد و اتاق را به یک اتاق پر نور و روشن یا اتاقی کم نور و شاعرانه تبدیل نمود. هر اتاق و هر فضایی در خانه نورپردازی مجزا و متفاوتی می‌خواهد اما باید نظام پیوسته و واحدی در نورپردازی کل خانه بوجود آید. معمولاً هر اتاقی به ترکیب سه نوع نورپردازی نیاز دارد، نور عمومی یا پس زمینه، نور موضعی یا نور مخصوص کار، نور تأکیدی یا دکوراتیو. با استفاده از این سه ترکیب می‌توان قابلیت روشن کردن تمام فضاهای اتاق (با شدت‌های متفاوت) را داشت. وجود آینه و شیشه‌های رنگی در خانه به زیبایی و بهتر شدن نورپردازی کمک می‌کند، زیرا نورهای موجود را منعکس و دوجندان می‌کند و باعث تلطیف فضای خانه می‌شود. امروزه با وجود متنوع بودن رنگ شیشه‌های دکوراتیو، می‌توان بنابر رنگ دکوراسیون خانه، از شیشه‌های مختلف استفاده کرد. شیشه‌هایی که امروزه در بازار دکوراسیون وجود دارد، علاوه بر زیبایی، خواصی مانند ضد میکروبی و آنتی باکتریال بودن را دارند. همچنین در صورت شکستن این نوع شیشه‌ها، به خاطر داشتن یک لایه نگهدارنده، تکه‌های شیشه به این لایه می‌چسبند و مانع از بریده شدن دست افراد و آسیب‌های دیگر می‌شود.

با توجه به معضلات زندگی شهری و صنعتی بودن آن، ایجاد زیباسازی بصری از اهمیت بسزایی برخوردار می‌باشد. بنابر این با توجه به تمام رنگی بودن سیستم‌های نورپردازی LED و قابلیت برنامه ریزی توسط کنترلر، می‌توان تنوع نامحدودی از تلفیق تغییرات نور و سرعت را با نهایت زیبایی به نمایش گذاشت. بنابر این با پیشرفت روز افزون تکنولوژی و ارزش بالای انرژی، لامپ‌های LED بهترین گزینه برای انواع پروژه‌های روشنایی می‌باشند. فن آوری‌های نوین نورپردازی، ابزاری در خدمت نورپردازی معماری است که در سالهای اخیر مورد توجه بسیاری از طراحان در نقاط گوناگون جهان قرار گرفته است. از جمله شیوه‌های نوین نورپردازی، معماری کاربرد LED هاست که بطور روز افزون در حال گسترش است.

۸) سیستم‌های روشنایی LED:

این سیستم‌ها دارای توان مصرفی فوق العاده پایین همراه با طول عمر و تنوع بالا بوده و در پارکها، نمای ساختمان‌ها، برجهای تجاری، هتلها، تندیسها، استخرها و آب نماها و فضای سبز، اتاق‌های کنفرانس، دکوراسیونها، فروشگاهها و سیستم‌های روشنایی جاده‌ای و خیابانی بکار می‌رود. پیش از این، کاربرد گسترده LED ها در محیط‌های بزرگ و وسیع غیر ممکن به نظر می‌رسید، اما در حال حاضر این فناوری، پیشرفت قابل توجهی نموده است. متداول ترین کاربرد LED ها، تغییر رنگ زمینه صحنه‌ها و نیز استفاده از آنها به عنوان عناصر و جزئیات تزئینی در محیط‌های بزرگ و وسیع می‌باشد و به آنها می‌توان به عنوان یک عنصر زیبایی شناسانه فرعی و چاشنی کار معماری و یا به عنوان یک عنصر اصلی و کاملاً برجسته نگریست.

۹) چند نمونه از کاربرد LED ها در پروژه‌های نورپردازی:

- ساختمان Raco Rabannesque در شهر سنول کره جنوبی
- هتل Semiramis در آتن یونان
- نصب در پست ۴۰۰ کیلوولت آهوان و ساختمان مرکزی این شرکت در صنعت برق سمنان و صرفه جویی بیش از ۱۱۲ میلیارد ریال
- روشن کردن ۴۰ معبر عمومی در سراسر کشور با چراغهای LED (در دست اقدام)

۱۰) منابع:

استفاده از منابع اینترنتی

مرد آوری و ترجمه: مهندس حسین کلیشادی

شرکت مهندسين دانشمند اصفهان

Email : h.kelishadi@gmail.com

۱ - مقدمه :

امروزه مساله پايداری ولتاژ مهمترين مشکل در بهره برداری امن از بسياری از سيستم های قدرت است. در اين حوزه تاکنون بيشترين توجه مربوط به تعريف چارچوب های مختلفی برای تحليل مسايل پايداری و همچنين بهبود وسايل و معيارهای تشخيص ناپايداری ولتاژ شده است، اما پديده فروپاشی ولتاژ (voltage collapse)، پديده ای پيچيده تر از ناپايداری ولتاژ است که نتيجه ناپايداری ولتاژ است و بطور قطع نمی توان عناصر اصلی درگير در آن يا بطور دقيق زمان وقوع آن را معين کرد. اما امروزه محققان، با استفاده از نرم افزارها و روش های کنترلی جديد وقوع اين پديده را پيش بينی می کنند و با استفاده از همین دستاوردها نقاط مستعد شبکه برای فروپاشی را معين می کنند. ولی به هر حال تحقيقات بيانگر اين مطلب است که در صورت بروز مشکل در پايداری شبکه، زمان انجام عمليات کنترلی برای اصلاح پايداری و جلوگیری از نزديکی به فروپاشی بسيار اهميت دارد که واژه جديد " زمان جبرانسازی " را برای ما مطرح می کند. همانطور که از دينامیک سيستم قدرت بدست می آيد، یکی از عوامل مهم در فروپاشی، عملکرد معکوس تب چنجرهاست. تحقيقات نشان می دهد که در صورت وجود ذخيره کافی راکتیو در سيستم، ناپايداری طولانی مدت ولتاژ در اثر عامل ذکر شده رخ نمی دهد.

لزوم ثابت نگه داشتن ولتاژ را می توان در موارد زیر دنبال کرد: شرايط ولتاژ پايين می تواند باعث بد عمل کردن تجهيزات شود، مانند اينکه موتور از کار بيفتد، زياد گرم شود و يا خراب شود، توان راکتیو خروجی خازن ها به طور نمايي کاهش يابد، واحد های توليدی دچار نقص و خطا شوند. از نقطه نظر مقابل، شرايط ولتاژ بالا می تواند به تجهيزات مهم آسیب برساند (به خصوص عايق ها)، و يا به طور خودکار باعث خطای تجهيزات انتقال شود. لذا ثابت نگه داشتن ولتاژ از جمله ضروریات یک سيستم قدرت به حساب می آيد. ناپايداری سيستم زمانی اتفاق می افتد که سيستم بار زيادی دارد و تغيير آرامی در نقطه عملکرد به خاطر افزایش بار وجود دارد. اين حالت زمانی اتفاق می افتد که اندازه ولتاژ به تدريج کاهش می يابد تا اينکه سرعت تغيير خیلی زياد می شود. مشخصه یک سيستم بیمار تلفات زياد همراه با ولتاژ خروجی کم است. به طور معمول شبکه های توزيع شعاعی مقاومت خیلی زياد نسبت به راکتانس دارند که موجب افزایش نسبت (R/X) همراه با تلفات خیلی زياد شده و بنا براین به عنوان یک سيستم بیمار تلقی می شوند. اين مساله به اثبات رسیده است که فروپاشی ولتاژ دارای دينامیک کند است، برای نمونه ابتدا سطح ولتاژ کم می شود و ناکهان زوال و نابودی ولتاژ، سيستم را به سمت فروپاشی پيش می برد. تلاشهای تحقيقاتی، اسباب و روشهای مختلفی برای پيش بينی قبلی فروپاشی ولتاژ ارائه داده است. مقاله حاضر با بررسی عوامل موثر بر ايجاد شرايط فروپاشی ولتاژ به طرح نوعی از فروپاشی ولتاژ پرداخته و سپس به راهکارهایی جهت جلوگیری از فروپاشی ولتاژ اشاره می کند.

۲- پايداری ولتاژ:

پايداری ولتاژ عبارت است از توانائی سيستم قدرت برای حفظ ولتاژ ماندگار قابل قبول در تمامی شين های سيستم در شرايط عادی عملکرد و بعد از اينکه تحت یک اغتشاش قرار گيرد. زمانی که حضور اغتشاش، افزایش تقاضای بار، يا تغيير در وضعیت سيستم باعث افت فزاینده و غيرقابل کنترل در ولتاژ گردد، سيستم وارد حالت ناپايداری ولتاژ می شود.

دلیل اصلی ناپایداری، عدم توانایی سیستم قدرت در تأمین توان راکتیو مورد تقاضاست. قلب مسأله فروپاشی ولتاژ، معمولاً افت ولتاژی است که به هنگام عبور توان حقیقی و راکتیو از راکتانسهای خطوط ایجاد می‌گردد. یکی از معیارهای پایداری ولتاژ آن است که در وضعیت کاری خاصی، در هر شین سیستم، در زمانی که توان راکتیو تزریقی به آن شین افزایش می‌یابد، دامنه ولتاژ نیز افزایش یابد. سیستم از دیدگاه ولتاژ ناپایدار می‌شود اگر حداقل برای یک شین سیستم، افزایش توان راکتیو تزریقی به آن (Q)، باعث کاهش دامنه ولتاژ آن (V) شود. به عبارت دیگر سیستمی از نظر ولتاژ پایدار است که حساسیت $V-Q$ آن برای هر شین، مثبت باشد و ناپایدار است اگر این حساسیت حداقل برای یک شین منفی شود.

افت فزاینده در ولتاژ یک شین ممکن است به علت از دست رفتن حالت سنکرونیزه و افزایش زاویه روتور نیز صورت پذیرد. به عنوان مثال از دست دادن تدریجی حالت سنکرونیزه ماشین‌ها، زمانی که زوایای روتور بین دو گروه از ماشین‌ها به 0.180 نزدیک شده یا از آن فراتر رود، منجر به ولتاژهای بسیار پایین در نقاط واسطه‌ای از شبکه می‌شود. در مقابل، کاهش مداوم ولتاژ که مربوط به ناپایداری ولتاژ است، زمانی اتفاق می‌افتد که از نظر پایداری زاویه‌ای روتور مشکلی وجود نداشته باشد. اساساً ناپایداری ولتاژ یک پدیده محلی است. با وجود این، آثار آن ممکن است تأثیر فراگیر داشته باشد. فروپاشی ولتاژ پدیده‌ای پیچیده‌تر از ناپایداری ساده ولتاژ است و معمولاً اثر رشته‌ای از حوادث ناپایداری ولتاژ است که منجر به ولتاژ پایین در بخش عمده‌ای از سیستم قدرت می‌شود. مسائل کنترل و پایداری ولتاژ، مسائل جدیدی در صنعت برق نیستند. لیکن امروزه در بسیاری از سیستم‌ها مورد توجه خاصی قرار گرفته‌اند. زمانی این موضوع فقط به طور عمده با سیستم‌های ضعیف و خطوط طولانی مرتبط بود. اما اکنون در نتیجه بارگذاری شدیدتر، در شبکه‌های بسیار توسعه یافته نیز مورد توجه است.

در سال‌های اخیر، ناپایداری ولتاژ موجب بروز چند فروپاشی عظیم در شبکه‌های مختلف شده است. در ادامه به چند نمونه اشاره می‌گردد:

- اغتشاش سیستم فلوریدا در ۲۸ دسامبر ۱۹۸۲ میلادی
- اغتشاش‌های مجموعه تسهیلات اشتراکی نیویورک در ۲۲ دسامبر ۱۹۷۰ میلادی
- اغتشاش‌های سیستم فرانسه در ۱۹ دسامبر ۱۹۷۸ و ۱۲ ژانویه ۱۹۸۷ میلادی
- اغتشاش سیستم شمال بلژیک در ۴ اگوست ۱۹۸۲ میلادی
- اغتشاش سیستم سوئد در ۲۷ دسامبر ۱۹۸۳ میلادی
- اغتشاش سیستم ژاپن در ۲۳ ژوئیه ۱۹۸۷ میلادی

در نتیجه امروزه عبارات ((ناپایداری ولتاژ)) و ((فروپاشی ولتاژ)) در منابع و مباحث‌های برنامه‌ریزی و بهره‌برداری، بیشتر از گذشته مشاهده می‌شود. اگرچه ممکن است ولتاژهای پایین ناشی از فرآیند عدم همگامی زوایای روتور باشد، نوع فروپاشی ولتاژ مربوط به ناپایداری ولتاژ می‌تواند در جایی رخ دهد که پایداری زاویه‌ای مطرح نیست. زمانی که زوایای روتور بین دو گروه از ماشین‌ها، 0.180 نزدیک یا از آن بیشتر شود، خارج شدن آرام آرام ماشین‌ها از همگامی، منجر به ولتاژهای بسیار پایین در نقاط میانی شبکه می‌گردد.

۳- فروپاشی ولتاژ: ۳-۱) طرح نوعی از فروپاشی ولتاژ: فروپاشی ولتاژ فرآیندی است که در آن دنباله حوادث همراه ناپایداری ولتاژ در قسمت اعظمی از سیستم قدرت، به یک نمایه غیر قابل قبول ولتاژ پایین منجر می‌شود. فروپاشی ولتاژ را می‌توان به چند روش مختلف توضیح داد. در ادامه، ابتدا طرحی از فروپاشی ولتاژ توصیف خواهد شد. سپس پدیده کلی بطور مشخص بر اساس رویدادهای واقعی فروپاشی، تبیین می‌شود.

۳-۱) طرح نوعی از فروپاشی ولتاژ: هرگاه سیستم قدرت به دنبال پیشامدی در سیستم، تحت افزایش ناگهانی تقاضای توان راکتیو قرار گیرد، تقاضای اضافی به کمک ذخیره‌های توان راکتیو ژنراتورها و جبرانسازها، برآورده می‌شود. معمولاً ذخیره کافی وجود دارد و در نتیجه سیستم، در یک سطح ولتاژ پایدار استقرار می‌یابد. لیکن ممکن است به علت ترکیبی از رویدادها و وضعیت سیستم، تقاضای توان راکتیو اضافی به فروپاشی ولتاژ منجر شود که خود باعث از کار افتادگی عمده قسمتی از سیستم یا تمامی آن خواهد شد.

یک طرح نوعی از فروپاشی ولتاژ به شرح زیر است :

• سیستم قدرت در شرایط کاری غیر عادی قرار دارد و واحدهای تولید کننده بزرگ ، نزدیک مراکز بار کار نمی کنند. در نتیجه ، برخی از خطوط EHV به شدت تحت بارگذاری قرار گرفته اند و منابع توان راکتیو در حداقل قرار دارند.

• رویداد آغازگر فروپاشی ولتاژ ، از دست دادن یک خط تحت بار شدید است که باعث بارگذاری اضافی بر خطوط مجاور باقیمانده می شود. این موضوع ، تلفات توان راکتیو را در خطوط افزایش می دهد (به دلیل گذشتن جریان اضافه از خطوط) ، که به واسطه آن تقاضای توان راکتیو سنگینی به سیستم تحمیل می شود .

• بلافاصله پس از از دست دادن خط EHV ، به علت تقاضای راکتیو اضافی ، کاهش چشمگیری در ولتاژ مراکز بار مجاور بوجود آمده که باعث کاهش رشد حاصل در انتقال توان از طریق خطوط EHV ، خواهد شد. اما ، AVR های ژنراتور با افزایش تحریک ، به سرعت ولتاژهای پایانه را ترمیم می کند . عبور توان راکتیو اضافی حاصله از طریق اندوکتانس های مربوط به ترانسفورماتورهای ژنراتور و خطوط ، موجب افت ولتاژ افزایش یافته در طول هر کدام از عناصر می گردد. در این مرحله ، ژنراتور به احتمال زیاد در محدوده قابلیت های خروجی P-Q به عبارت دیگر در داخل حدود گرمایی آرمیچر و جریان تحریک) قرار دارد و کاورنرهای سرعت با کاهش خروجی MW ، فرکانس را تنظیم می کنند .

• کاهش ولتاژ سطح EHV در مراکز بار ، به داخل سیستم توزیع منعکس می شود . OLTC های ترانسفورماتور های پست ، در زمانی بین ۲ تا ۴ دقیقه ولتاژهای توزیع و بارها را به سطوح قبل از خطا باز می گردانند .

• با هر عمل تغییر تپ ، نمو حاصل در بار بر خطوط EHV ، تلفات XI_2 و RI_2 باعث افت بزرگتری در سطوح EHV می شود. در نتیجه با هر عمل تغییر دهنده تپ ، خروجی راکتیو ژنراتورها در سراسر سیستم افزایش خواهد یافت. به تدریج ، ژنراتورها یک به یک به حدود توانایی توان راکتیو خود می رسند (این حدود توسط حداکثر جریان تحریک پیوسته مجاز تحمیل می شود) . هنگامی که اولین ژنراتور به حد جریان تحریک خودش می رسد ، ولتاژ پایانه اش افت خواهد کرد که خود ممکن است باعث محدود کردن بیشتر خروجی راکتیو گردد تا جریان آرمیچر را در داخل حدود قابل قبول نگهدارد. بدین ترتیب سهم آن ژنراتور در بارگذاری توان راکتیو به سایر ژنراتورها انتقال خواهد یافت . که به اضافه بار گذاری ژنراتورهای بیشتری منجر می شود. اگر تعداد کمتری از ژنراتورها در حالت کنترل خودکار تحریک باشند ، سیستم بسیار بیشتر در معرض ناپایداری ولتاژ قرار خواهد گرفت و احتمالاً این مسأله با کم اثر تر شدن جبرانسازهای شنت در ولتاژهای پایین ، پیچیده تر می شود. سرانجام ، فرآیند به فروپاشی یا شکست بهمنی ولتاژ منتهی می گردد که ممکن است به از دست دادن حالت سنکرون واحدهای تولید و بروز خاموشی وسیع (Black Out) منجر شود .

(۲-۳) مشخص سازی کلی بر اساس رویدادهای واقعی :

چندین رویداد فروپاشی ولتاژ در سطح جهان رخ داده که بر اساس این رویدادها می توان فروپاشی ولتاژ را به صورت زیر مشخص کرد :

• ممکن است رویداد آغازگر به دلایل مختلفی رخ دهد . تغییرات تدریجی کوچک سیستم از قبیل افزایش طبیعی در بار سیستم ، یا اغتشاش های ناگهانی بزرگ از قبیل از دست دادن یک واحد تولیدی یا یک خط تحت بار شدید . برخی از اوقات ممکن است بروز یک اغتشاش اولیه به ظاهر غیر مهم ، به رویدادهای پی در پی منجر گردد که در نهایت موجب فروپاشی سیستم شود . اصل مسأله ، ناتوانی سیستم در برآورده ساختن تقاضاهای راکتیو خود می باشد. معمولاً ، ولی نه همیشه ، فروپاشی های ولتاژ مستلزم وضعیتی با خطوط تحت بار شدید است . هنگامی که انتقال توان راکتیو از ناحیه های مجاور مشکل است هر تغییری که مستلزم افزایش توان راکتیو باشد ، می تواند به فروپاشی ولتاژ منجر گردد .

• فروپاشی ولتاژ معمولاً به صورت یک میرایی کند ولتاژ ظاهر می شود که نتیجه فرآیندی تجمعی از عملیات و تداخل های بسیاری از وسایل، کنترل ها و سیستم های حفاظتی است . محدوده زمانی فروپاشی در چنین حالاتی ممکن است در حدود چندین دقیقه باشد .

- فروپاشی به شدت تحت تأثیر وضعیت و مشخصه های سیستم قرار دارد که در ذیل عوامل اصلی مؤثر بر ناپایداری و یا فروپاشی ولتاژ آورده شده است :
  - فاصله های زیاد بین تولید و بار
  - عمل OLTC در طی وضعیت فشار ضعیف
  - مشخصه های نامطلوب بار
  - هماهنگی ضعیف بین سیستم های کنترلی و حفاظتی
- مسأله فروپاشی ولتاژ ممکن است با بکارگیری بیش از حد جبران سازی خازن شنت ، تشدید شود. لذا می توان با انتخاب مناسب مجموعه ای از خازن های شنت ، سیستم های استاتیکی توان راکتیو و احتمالاً کندانسورهای سنکرون ، جبران سازی راکتیو را دارای حداکثر تأثیر نمود .

منابع:

- ۱) شانکار کندور ، پرابها ((پایداری و کنترل سیستم های قدرت)) ج. ۲ مترجمان : حسین سیفی و علی خاکی صدیق ، ۱۳۷۶

- ۲- Moghavvemi M. and Faruque M.O. " Technique for Assessment of voltage stability in "ill-conditional Radial Distribution Network IEEE Power Engineering Review , January ۲۰۰۱
- ۳- Vargas D.L. , Quintana V.H. and Miranda D.R. " Voltage Collapse Scenario in the Chilean Interconnected System IEEE Transaction on power system , vol. ۱۴ , No. ۴ , November ۱۹۹۹

۱۴ مارچ ۱۸۷۹ دانشمندی که همیشه معتقد بود "تصور کردن از دانستن بسیار مهم تر است" ۱۳۱ ساله می شود. فردی که پس از مرگ مغز وی حفظ شد تا دانشمندان بتوانند بر روی آن مطالعه کنند. به گزارش خبرگزاری مهر، گفته می شود انسان در دوران زندگی خود حتی از پنج درصد از توانایی های مغزی خود استفاده نمی کند و هیچکس مانند آلبرت اینشتین نتوانست این محدودیت در استفاده از توانایی مغزی را به بالاترین حد ممکن بشکند و از آن عبور کند. اینشتین جهان را واداشت تا دیدگاهش را درباره فیزیک تغییر دهد. وی یکی از نخبه ترین ریاضیدانان تاریخ بشمار می رود و مشارکت وی در علم فیزیک امری کاملاً واضح و مشهود است. اینشتین در ۱۴ مارچ سال ۱۸۷۹ در شهر "الم" آلمان متولد شد و از همان کودکی اطرافیان خود را او می داشت تا او را به عنوان کودکی فراتر از بشر توصیف کنند. او تا سه سالگی به سختی قادر به صحبت کردن بود. تحصیلات رسمی وی نیمه تمام باقی ماند زیرا اینشتین به دلیل نارضایتی از شیوه تدریس در مدارس، مدرسه را در نیمه راه رها کرد. به اعتقاد وی سیستم آموزشی و تحصیلی در آن زمان دچار نقصهای فراوان بوده و معلمها به جای درس دادن به شیوه ای درست، تنها به دادن اطلاعات ساده و قبولی دانش آموزان در امتحانات بسنده می کردند. از آنجایی که وی این شیوه از درس خواندن را کاملاً بیپوده می دید خواندن ریاضی و فیزیک را در خانه آغاز کرد. در سال ۱۸۹۵ اینشتین به منظور تکمیل دوره دبیرستان خود به مدرسه سوئسی آرائو رفت و در آنجا بود که نظریه اش مجال حضور پیدا کرد و وی با نظریه الکترومغناطیسی جیمز مکسول آشنا شد. وی در سن ۱۷ سالگی وارد مؤسسه تکنولوژی زوریخ شد و مطالعات خود را در زمینه فیزیک ادامه داد. او پس از فارغ التحصیلی در یک اداره ثبت مشغول بکار شد و در همان زمان نوشتن مقاله های علمی اش که به شهرت وی منجر شد را آغاز کرد. سپس به مقام استادی مؤسسه تکنولوژی زوریخ دست پیدا کرد و در سال ۱۹۰۹ و پس از نوشتن سه مقاله درباره تأثیرات فوتوالکتریکی، حرکت برونین و نسبیت خصوصی، عنوان معجزه سال را به خود اختصاص داد. همچنین در همان سال با نظریه نسبیت، ارتباط میان مظهر الکترومغناطیس و حرکات معمولی را کشف کرد. این سه مقاله آلبرت اینشتین را در تاریخ جهان برای همیشه جاودان ساختند. اینشتین در سال ۱۹۱۱ به عنوان یکی از مشهورترین دانشمندان جهان کشف جدیدی کرد. وی اعلام کرد نور ستاره ها تحت تأثیر گرانش خورشید قابلیت انحنایافتن و انحراف دارند. وی در سال ۱۹۱۵ در نهایت نظریه نسبیت خود را رسماً اعلام کرد. این نظریه برای وی شهرت بین المللی به دنبال داشت و در پی آن در سال ۱۹۲۱ جایزه ارزشمند نوبل فیزیک را نه به خاطر نظریه نسبیت عمومی، بلکه به خاطر مطالعاتش بر روی تأثیرات فوتوالکتریکی دریافت کرد. در سال ۱۹۲۹ مطالعه بر روی نظریه کوانتوم را آغاز کرد که در آن زمان نظریه ای کاملاً دیوانه وار بنظر می آمد. با این حال اینشتین به فعالیت خود ادامه داد و اعلام کرد این نظریه می تواند ماهیت علم را متحول سازد. وی در سال ۱۹۳۳ به آمریکا رفت تا زندگی تحت حکمفرمایی دولت نازی را تجربه نکند و در نهایت در سال ۱۹۵۵ در سن ۷۶ سالگی به دلیل بیماری طولانی مدتی که با آن دست به گریبان بود، از دنیا رفت. بر اساس گزارش زی نیوز، افرادی مانند آلبرت اینشتین در یک دوران تنها یکبار متولد می شوند. افرادی که تفکر آنها بسیار فراتر از عصری است که در آن زندگی می کنند. تفکری که در این کلام مشهور به خوبی خود را نمایان ساخته است: "زیباترین احساسی که می توان آن را تجربه کرد، حس ابهام است. ابهام منبع تمامی هنرهای حقیقی و تمامی دانشها است. فردی که این احساس برایش غریب باشد، آنکه نتواند در برابر اسرار خلقت حیرت زده و مبهوت باشد، با مرده تفاوتی ندارد."

روز عدد «پی» و تولد اینشتین:

روز ۱۴ مارس روز عدد «پی» است. البته این روز نه یادآور کشف این عدد است و نه یادآور سالگرد دانشمندانی که در راه درک اسرار این عدد تلاش کرده‌اند. تشابه تاریخ با عدد پی باعث شده است تا علاقه مندان ریاضیات این روز را روز پی بنامند و آن را به هم تبریک گویند. جام جم نوشت درباره ماهیت این عدد، داستانهای فراوانی وجود دارد؛ نقش مهمی که این عدد در محاسبات هندسه اقلیدسی بازی می‌کند، باعث شده بود افراد بسیاری در طول تاریخ سعی کنند تقریب دقیقی از این عدد بدست آورند. مصریان باستان برای ساخت اهرام خود از تقریب اولیهای عدد پی استفاده کرده بودند و یونانیان از روش تقریب زدن محیط دایره با کمک چند ضلعیها برای محاسبه آن کمک گرفته بودند. امروز در عین حال تولد آلبرت اینشتین، ریاضیدان و فیزیکدان برجسته آلمانی آمریکایی است؛ مردی که دروازه‌های فیزیک جدید را به روی مردم گشود. او علاوه بر ارائه ۲ نظریه بنیادی نسبیت خاص و عام و ارائه قانون هم ارز ماده و انرژی، به واسطه نوع زندگی و دوره‌های که در آن زندگی می‌کرد به آیکون و نمادی از چهره یک دانشمند بدل شد به طوری که شاید نخستین چهره‌های که با شنیدن نام یک دانشمند به ذهنمان خطور می‌کند، اینشتین با موهای آشفته و پیپی بر لب یاسوار بر دو چرخه‌اش باشد. اما میراث او هنوز زنده است و نقش وی علاوه بر تأثیری که در جریان اصلی علم گذاشت و باعث شد به عنوان چهره قرن بیستم نامگذاری شود، در الهام بخشی مردم به دنیای علم، فراموش نشدنی است.

وقت ناراحتی پول بشمارید!

بررسی پژوهشگران نشان می‌دهد که شمردن پول، روحیه انسان را بالا می‌برد حتی اگر پول متعلق به خودش نباشد. نتایج این بررسی همچنین نشان می‌دهد به یاد آوردن پول‌هایی که در گذشته هزینه کرده‌مکن است باعث افزایش غم و اندوه انسان شود. پژوهشگران معتقدند معامله کردن با پول و فکر کردن به آن می‌تواند دردها یا احساس تنهایی فرد را کاهش دهد. روانشناسان به افرادی که احساس درد و تنهایی می‌کنند توصیه کردند زمانی که احساس ناامیدی و غم و اندوه می‌کنند پول بشمارند و اگر پول نداشتند پول دیگران را بشمارند. پژوهشگران بر این باورند فکر کردن به پول یا معامله کردن با پول، روحیه انسان را بالا می‌برد و نگرانی او را رفع می‌کند. همچنین شمردن پول اعتماد به نفس انسان را افزایش می‌دهد. پژوهشگران در آزمایش‌های خود از ۸۴ دانشجوی چینی دریافتند که بازی با پول انسان را خسته نمی‌کند، بلکه روحیه او را تقویت می‌کند.

ابداع روشی جدید برای تولید جریان برق با استفاده از نانو لوله ای:

گروهی از دانشمندان در دانشگاه MIT پدیده ناشناخته‌ای را کشف کرده‌اند که میتواند باعث پرتاب قدرتمند انرژی از میان سیستمهای بسیار ظریف موسوم به نانو لوله‌های کربنی شود و این کشف منجر به ابداع روشی جدید برای تولید جریان الکتریسیته خواهد شد. به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، مایکل استرانو، استادیار مهندس شیمی در این زمینه اظهار داشت: این پدیده که تحت عنوان امواج نیروی حرارتی نامیده میشود، عرصه جدید و نادری را در مبحث تحقیقات انرژی خواهد گشود. دانشمندان در توصیف این پدیده آن را به حرکت مجموعه‌های از تخته پاره‌ها و زباله‌ها تشبیه کرده‌اند که توسط امواج سطح اقیانوس در امتداد سطح رانده میشوند. در این روش یک موج حرارتی که پالس متحرکی از گرماست در امتداد یک سیستم میکروسکوپی حرکت میکند و میتواند الکترون‌ها را در این امتداد براند و در نتیجه جریان الکتریکی بوجود آورد. یک جزء کلیدی در این روش نانو لوله‌های کربنی هستند.

محققان می‌گویند از جمله کاربردهای بالقوه این روش تولید انواع جدیدی از وسایل الکترونیکی فوق العاده کوچک و یا حسگرهای محیطی است که میتوانند مثل گرد و غبار در هوا پراکنده شوند.

انتقال جریان برق به صورت بی سیم، رؤیایی که واقعیت می یابد:

امکان عملی کردن انتقال جریان برق به صورت بی سیم (Wireless power) در نمایشگاه CES در سال ۲۰۰۷ به نمایش گذاشته شده. اما از آن زمان تاکنون این فناوری حیرت انگیز آهسته آهسته میرفت تا در شرف فراموشی و محو شدن تدریجی از خاطر مردم قرار بگیرد. با همت و تلاش یک گروه محقق به نام ائتلاف غیر انتفاعی جریان برق بیسیم (TheWireless Power Consortium) این مساله دوباره به شکلی نو مطرح میشود. این ائتلاف غیر انتفاعی متشکل از شرکتهایی مانند Samsung, Philips, Olympus, National semiconductor, Fulton Innovation است. در نمایشگاه CES امسال نیز شرکت هایر (Haier) چین با به نمایش گذاشتن تلویزیونهای LCD که برخلاف محصولات بیسیم شرکتهایی مانند سونی و ال جی که تنها اتصالات صوتی و تصویری بی سیم داشتند، به معنای واقعی بیسیم و انتقال بین نیاز از کابل برق بود، امکان در دسترس بودن این فناوری به منازل مصرف کنندگان فراهم شده است. نسخه ۹۵/۰ این فناوری، استاندارد برای مقیاس انتقال جریان برق از طریق القای مغناطیسی (Magnetic induction) است که به وسیله آن وسایل برقی مختلف میتوانند از راه قرار گرفتن روی سطح یک صفحه سازگار (Compatible pad) خاص نیرو رسانی شارژ شوند. جهت شناسایی مشخصه های فنی و محصولات سازگار با آن، این گروه با استفاده از لوگوی رسمی برق رسانی بیسیم، آن را به جهانیان شناساند که برگرفته از لغت چینی Qi با تلفظ چی (Chi) به معنای زندگی و انرژی حیاتی بدن (Vital energy) است. شرکتهای عضو این ائتلاف، به صورتی دوشادوش و نزدیک روی این موضوع کار کردند تا سرانجام توانستند به نتیجه و نظری مشترک درباره مشخصات فنی آن دست یابند. نتیجه این مشارکت و همکاری نیز راه را برای تسریع و شتاب دادن به روند مشخص شدن و انتشار فرآیند و جدول زمانبندی نسخه ۰/۱ آینده این استاندارد هموار خواهد کرد. بنابر تحقیقات انجام شده از طرف شرکتهای عضو این ائتلاف مشخصه های نسخه ۰/۱ این فناوری برای فراهم آوردن بیش از ۵ وات (W) جریان نیروی برق طراحی شده است که به منظور نیرو رسانی به یک تلفن همراه یا دستگاه پخش MP3 و شارژ باتری آنها کفایت میکند. شرکت Fulton innovation از اولین شرکتهایی است که قدم در عرصه تولید نمونه اولیه محصولات پیش الگو (Prototype) گذاشت. خط تولیدی کاپلد (eCoupled) آن نیز در زمینه صفحات نیرو رسانی مخصوص شارژ و وسایل خانگی و داخل خود در نقش مهمی ایفا میکند. البته محققانی مستقل، شرکتهای و مؤسسه های پژوهشگر تأثیرگذار دیگر خارج از این ائتلاف نیز به صورت مستقل بر نسخه های انتقال جریان برق بی سیم خاص خودشان کار کرده اند. تعداد معدودی از مؤسسات دست اندرکار تحقیق و توسعه فناوریهای انتقال انرژی برق، به صورت بی سیم هستند. آنها ایدهها، اصول مهارتی و راهکارهایی تازه برای این فناوری را مطرح کرده اند که هر یک موجب فراهم شدن موقعیتهای و فرصتهای گوناگون متفاوت و عظیمی شده اند و همه آنها بگونه ای مشکلات این فناوری را یکی یکی از سر راه بر میدارند. برخی از این روشها صفحاتی نیرو رسانی را به عنوان شارژر مورد استفاده قرار می دهند که باید با مبدلهای مخصوص خود در تماس باشند و در واقع کاملاً بی سیم نیستند، اما اینها نیز هر یک در جاتی از راحتی و آسایش را برای کاربران فراهم می آورند که در جای خود دارای ارزش و اهمیت بوده و پیشرفت و تحول همه این فناوری ها در نهایت به بی نیازی از اتصال دستگاههای مختلف به پریزهای برق و امکان شارژ باتریهای آنها به صورت بی سیم ختم شده که حاصل آن آسایش هر چه بیشتر مصرف کنندگان خواهد بود.

اوصاف از بهشت

قرن ششم:

باز این چه جوانی و جمال است جهان را
و این حال که نو گشت زمین را و زمان را
مقدار شب از روز فزون بود بدل گشت
ناقص همه این را شد و زائد همه آن را
بادام دو مغز است که خنجر الماس
ناداده لبش بوسه سرا پاس فسان را
ژاله سپر برف ببرد از کنف کوه
چون رستم نیسان به خم آورد کمان را
که بیضه کافور زیان کرد و گهر سود
بنگر که چه سود است مر ایمن مایه زیان را
از غایت تری که هوا راست عجب نیست
گر خاصیت ابر دهد طبع دخان را
گر نایزه ابر نشد پاک بریده

چون هیچ عنان باز نیچد سیلان را؟
ور ابر نه در دایگی طفل شکوفه است
یازان سوی ابر از چه گشاده است دهان را؟
ور لاله نورسته نه افروخته شمعی است
روشن ز چه دارد همه اطراف دمن را؟
(انوری)

قرن هفتم:

بامدادان که تفاوت نکند لیل و نهار
خوش بود دامن صحرا و تماشای بهار
آفرینش همه تنبیه خداوند دل است
دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار
این همه نقش عجب بر در دیوار وجود
هر که فکرت نکند نقش بود بر دیوار
هر که امروز نبیند اثر قدرت او
غالب آن است که فرداش نبیند دیدار
آدمی زاده اگر در طرب آید چه عجب
سرو در باغ به رقص آمد و بید و چنار
مژ دگانی که گل از غنچه برون می آید
صد هزار اقچه بریزند درختان بهار
باد گیسوی درختان چمن شانه کند
بوی نسرين و قرنفل بدمد در اقطار
ژاله بر لاله فرود آمده نزدیک سحر
راست چون عارض گلبوی عرق کرده یار
باد بوی سمن آورد و گل و نرگس و بید
در دکان به چه رونق بگشاید عطار
ارغوان ریخته بر دکه خضرا، چمن
همچنان بر تخته دیبا دینار
گو نظر باز کن و خلقت نارنج ببین
ای که باور نکنی فی الشجر الاخضر نار
(سعدی)

قرن چهارم:

آمد بهار خرم با رنگ و بوی طیب
با صد هزار زینت و آرایش عجیب
شاید که مرد پیر بدین گه جوان شود
گیتی بدیل یافت شباب از پی شیب
چرخ بزرگوار یکی لشکری بکرد
لشکرش ابر تیره و باد صبا نقیب
نفاط، برق روشن و تندرش طبل زن
دیدم هزار خیل و ندیدم چنین مهیب
خورشید ز ابر تیره دهد روی گاه گاه
چوتان حصاری که گذر دارد از رقیب
یک چند روزگار جهان دردمند بود
به شد که یافت بوی سمن را دواى طیب
باران مشکبوی ببارد نو به نو
و ز برف برکشید یکی حله قصب
گنجی که برف پیش همی داشت گل گرفت
هر جو یکی که خشک همی بود شد رطیب
لاله میان کشت درخشد همی ز دور
چون پنجه عروس به حنا شد خضیب
بلبل همی بخواند بر شاخسار بید
سار از درخت سرو مر او را شده مجیب
(رودکی)

قرن پنجم:

باد نوروزی همی در بوستان بتگر شود
تا ز صنعهش هر درختی لعبتی دیگر شود
باغ همچون کلبه بز از پر دیبا شود
باد همچون طبله عطار پر عنبر شود
سوسنش سیم سپید از باغ بردارد همی
باز همچون عارض خوبان زمین اخضر شود
روی بند هر زمینی حله چینی شود
گوشواره هر درختی رسته گوهر شود
چون حجابی لعبتان خورشید را بینی ز ناز
گه برون آید ز میغ و گه به میغ اندر شود
افسر سیمین فرو گیرد ز سر کوه بلند
باز مینا چشم و دیبا روی و مشکین پر شود
روز هر روزی بیفزاید چو قدر شهریار
بوستان چون بخت او هر روز برناتر شود
(عنصری)

قرن نهم:

بگشا نقاب از رخ باد بهاران
شد طرف چمن بزمگه باده گساران
شد لاله ستان گرد گل از بس که نهادند
رو سوی تماشای چمن لاله عذارن
در موسم گل توبه ز می دیر نیاید
گشتند در این باغ و گذشتند هزاران
بین غنچه نشکفته که آورد به سویت
سربسته پیامی ز دل سینه فکاران

(جامی)

نو بهار آمد بوی گل جهان را خوش کند
جرعه نوشان را شقایق نعل در آتش کند
لاله خون ریزان، گل آتشبار و سوسن ده زبان
مرغ سرگردان از اینها با خاطر خوش کند؟
بلبل طبع فغانی در گلستان نظر
بهر تسخیر گلی این نغمه دلکش کند

(فغانی)

قرن یازدهم:

بیا تازه کن ایمان به نوبهار امروز
که شد قیامت موعود آشکار امروز
شکوفه از شاخسار اختر ریخت
نشان صبح قیامت آشکار شد امروز
چمن چنان به صفا شد که هر نهالی را
توان کشید به آغوش جای یار امروز
بهشت نقد طلب می کنی اگر صائب
چو غنچه سر از گریبان برون آر امروز

(صائب تبریزی)

قرن دوازدهم:

ما بهاریم و در این حسرت سرا
جلوه ما غیر رنگی بیش نیست
گر رویم از خود کجا خواهیم رفت
و حشت اینجا در لنگی بیش نیست
(عبید القادر بیدل)

قرن سیزدهم:

لاله به صحرا چو در خورنق نعمان
کوه به سبزه چو در ستبرق رضوان
گل همه گیتی به نیم هفته گرفته
بوده مگر سرخ گل نگین سلیمان
مخزن لولو شده است و معدن یاقوت
از گل سرخ و گل سپید گلستان
زاد شکوفه پریر و خندید امروز
طرفه بود زاده پریری خندان
گل همه شب غنوده و بلبل
شب همه شب نغنوند چو مرد نگهبان
بادکه شبگیر نرم نرم بجنبید
جنبش زیور ز خصم دارد پنهان
کرد مرا دی به باغ دهقان دعوت
تا به در باغ با من آمد دهقان

(سروش اصفهانی)

قرن هشتم:

باز شادروان گل بر روی خار انداختند
زلف سنبل بر بنا گوش بهار انداختند
دختران گل به وقت صبحدم در پای سرو
از سر شادی طبق های نثار انداختند
بلبل شیرین سخن شکر فشانی پیشه کرد
تا بساط فستقی بر جویبار انداختند
گرم تا زان صبا از گرد عنبر وقت صبح
موکب سلطان گل را در غبار انداختند
غنچگان را گرچه بر گل پرده پوشی عادت است
عاقبت هم بخیهای بر روی کار انداختند
وقت صبح آهنگران باد زآ پیچ پیچ
بی گنه زنجیر بر پای چنار انداختند
در دماغ بید گویی هم خلاقی دیده اند
کز میان بوستانش بر کنار انداختند
سبزه ها را گرچه بر بالای گل دستی بود
هم زگیسو ها کمندش بر حصار انداختند
صبحدم بزم چمن گرم است زیرا کاندرو
ناله موسیچه و قمری و سار انداختند
راویان نظم ز اشعار اوحدی
با دیگر فتنه ای در روزگار انداختند
(اوحدی مراغه ای)

قرن دهم:

سپیده دم که از این عنکبوت زرین تار
گسست رابطه تار و بود لیل و نهار
همای اوج برین را پدید گشت جناح
قرباب قله نشین را سفید شد منقار
کشید بر فلک آبنوس کون خطی
چو بر محک اثر نقره تمام عیار
رهی ز شوق جدا شد که بر سر آن ره
جدا شدند زهم کاروان زنگ و تار
به کوه بس که در افتاد عکس لاله در آب
به باغ بس که گل و یاسمین بریخت ز بار
به رنگ دیده کبک دری است چمه کوه
به شکل سینه باز است ساحت گلزار
چو مرغ عیسی اگر پیکری کنند ز گل
وز امتحان فکندش به باغ از دیوار
زلطف آب و هوا بس عجب نباشد اگر
یکی حیات بدو بخشد و یکی گفتار
ز آب و سبزه فتاده است در چمن فرشی
که پود آن بود از سیم و تارش از زنگار
مگر شکوفه به سر برد دوش در باران
که بر درخت فکندهاست صبحدم دستار
(امیدوی تهرانی)

اطلاعیه

نظر به اینکه داشتن کارت عضویت جهت استفاده از امکانات مختلف انجمن ضروری بوده و تمدید آن مستلزم پرداخت حق عضویت می باشد، لذا از کلیه اعضای که تاریخ عضویت آنان به اتمام رسیده است، خواهشمند است جهت تمدید عضویت، اقدام لازم را مبذول فرمایند. ضمناً فرم تمدید عضویت و شرایط آن در صفحه ۲۸ درج گردیده است.

دبیرخانه انجمن مهندسين برق و الكترونیک ایران
شاخه اصفهان

اطلاعیه

به اطلاع می رساند انجمن مهندسين برق و الكترونیک ایران- شاخه اصفهان آمادگی پذیرش آگهی تبلیغاتی جهت درج در نشریه انجمن جهت کلیه شرکت هایی است که در زمینه خدمات مهندسی از قبیل برق، الكترونیک، مخابرات، کامپیوتر و سایر رشته های مهندسی مشغول فعالیت می باشند. علاقمندان می توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر با دبیرخانه انجمن با شماره تلفن ۶۹۳۴۵۰۴ تماس حاصل نمایند.

سایت انجمن www.eaeee.ir

دبیرخانه انجمن مهندسين برق و الكترونیک ایران

شاخه اصفهان

بسمه تعالی
فرم عضویت شرکتها
(عضویت حقوقی)

ریاست محترم انجمن مهندسين برق و الكترونيك ايران - شاخه اصفهان

با سلام :

اين شركت با مشخصات زير ، تمايل خود را جهت عضویت در آن انجمن اعلام می نماید :

نام رسمي شركت :

تاریخ تأسیس :

تعداد كاركنان : مهندس برق ..... ، ساير رشته های مهندسی : ..... ، تعداد كل .....

محل شركت :

پست / سايت :

آدرس پست الكترونيك :

نوع خدمات :

اين شركت علاقمند است ، از تسهیلات انجمن برخوردار شده و كلیه اطلاعاتی های انجمن ، برشورهای كنفرانس ، برشورهای سمینارهای تخصصی ، خبرنامه ها ، و مجله علمی پژوهشی را دریافت نماید . همچنین این شركت تمايل دارد در صورت نیاز به خدمت زيربا پرداخت هزینه های متعلقه از همکاری انجمن برخوردار گردد:

۱) مشاركت در برگزاری كنفرانسها ، سمینارها و میزگردهای تخصصی انجمن

۲) بهره گیری از همکاری و مشاركت انجمن ، در برگزاری نشست های علمی و تخصصی

۳) استفاده از مدیریت و همکاری انجمن ، در برگزاری دوره های آموزش تخصصی

۴) استفاده از خدمات انجمن ، در معرفی مدرسین یا كارشناسان

۵) استفاده از مشاركت كميته های مطالعات در زمینه های تخصصی

۶) استفاده از خدمات انجمن در انتشار مجلات علمی

۷) عضویت كاركنان شركت در انجمن با ۲۰ درصد تخفیف

۸) درج آگهی در خبرنامه انجمن شاخه اصفهان

خواهشمند است با توجه به اطلاعات فوق الذكر نسبت به صدور برگ عضویت این شركت اقدام مقتضی صورت گیرد . ضمناً يك كپی از اساسنامه این شركت به همراه فیش بانکی به مبلغ يك میلیون ريال به عنوان حق عضویت يكساله ، واریزی به حساب شماره ۱۰۶۳۲۵۸۲۰۰۰۹ بانک ملی ایران شعبه چهارباغ بالا ، ارسال می شود .

نام ، نام خانوادگی و امضاء مدیر عامل (یا نماینده مدیر عامل)

اصفهان - چهارباغ بالا - انجمن مهندسين برق و الكترونيك شاخه اصفهان صندوق پستی ۹۴۸-۸۱۴۶۵ کدپستی ۸۱۷۳۷۵۱۳۸۷
فلكس ۶۲۴۵۰۸۶ تلفن ۶۹۳۴۵۰۴ Email: info@eaeec.ir Website: www.eaeec.ir

